

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetске Zveze
z mesečno prilogo „Občinska uprava“.

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena ma je 22 Din. za pol leta.
Za inozemstvo 26 Din. za pol leta.
Posamezne številke se prodajajo po 1 Din.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Sвета ноќ.

Nocoj prihajaš, nocoj boš prišla,
glej, vsi te čakamo, vsi smo doma —
o, sveta noč!

Glej! Nocoj so vsa naša okna odgrnjena,
da vidiš luč, ko prideš v vas,
nocoj je naša miza pogrnjena,
da prideš in sedeš v sredo med nas —
suj vemo, da boš vas prišla,
ko vsi te čakamo, vsi smo doma. —

Ze greš! Ze hodiš krog naših domov,
že razsipavaš svoj blagoslov;
S teboj gre kadilo, kot balzam sladkó,
in kapljice svete s teboj gredo,
kapljice, ki se kot zvezde blišče,
ki daleč po nebu goré.

O, sveta noč!
Tudi v naši hiši imamo zvezdico!
Pridi, stopi pod borni krov,
pa boš videla zvezdico kmetских domov:
V kotu pod hribcem hlevček sloni,
v njem je pošlana slamica,
na slamici Jezušček — Dete leži —
in lučka pred hlevčkom gori.
Pridi, stopi pod borni krov,
pa boš videla zvezdico kmetских domov.

In ti prihajaš — in ti si prišla!
Glej, vsi smo te čakali — vsi smo doma,
pozdravljeni!

Jože Jagodic.

Voščila naših fantov.

Vesele božične praznike in sročno
novo leto voščijo vsem domačim, znancem
in prijateljem:

Slovenski fantje iz Vel. Bečkereka od 27.
peš. puka: Egidij Susteršič, Vrhnika; Jernej Vi-
rant, Dobrova; Ludvík Nered, Porna Dolina; Ju-
raj Juršenič, Vinica; Ivan Kastelic, Skofljica; Belo
Ivan. Sv. Katarina; Franc Kramar, Smarje; Ivan
Koder, Sornica; Ježe Škrlj, Skrilj; Jaka Potočnik,
Jazbene, Janez Kuper, Zetina; Miroslav Novak,
Vnanjo gorice; Anton Pezdire, Griboje; Janez Mo-
ré, Nova vas; Franc Fister, Vrbljenje; Matija Pr-
šin, Prevalje; Jernej Ponikvar; Golo; Ivan Dovč,
Ježica in drugi fantje.

Slovenski fantje, kateri se nahajajo v Makedoniji. S podpisom 10 oseb. I. Dovč.

Slovenski fantje 9. fete 21. peš. puka iz Ma-
vrove Hanove, sedaj začasno v Tetovu. Franc Ko-
kalj, Selca; Angrej Piškur, Škofja Loka; Jožef Bo-
gataj, Potkovač; Jožef Nerod, Velika Lašna; Ka-
rol Zamljen, Stolin; Anton Mušič, Trzin; Ciril
Capuder, Praproče; Jožef Podbevšek, Krašna pri
Lukovici; Franc Klopčič, Zaboršt pri Domžalah;
Mirko Sreben, Golo; Franc Gruber in Franc Kovač,
Kočevje; Franc Strlo, Podcerkev; Feliks Papež,
Struge; Franc Zobeč, Ribulca; Jožef Lavrič, Sodra-
žica.

Pozor!

Preselitev!

Popolnoma varno naložite svoj denar pri

»Vzajemni posojilnici«

v Ljubljani — r. z. z. o. z.

ki se je PRESELILA iz hiše Uršulinskega samo-
stana na Kongresnem trgu poleg nunske cerkve v
lastno novo palačo na MIKLOŠICEVI cesti poleg
hotela „UNION“. — Hranilne vloge se obrestujejo

po 6 0/0

brez odbitka rentnega in invalidskega davka. —
Vloge v tekočem računu se obrestujejo

po 5 1/2 0/0, vez. tudi po 6 1/2 0/0

VARNOŠT za hranilne
vloge je ZELO DOBRA, ker poseduje Vzajemna
posojilnica relativno večino delnic stavbe delniške
družbe hotela „Union“ v Ljubljani. — Vrhubega
je njena last nova lepa palača ob Miklošičevi
cesti, več mestnih hiš, stavbišč in zemljišč v tu-
in inozemstvu. — Denar se naloži lahko tudi po
poštnih položnicah. 5881

Fantje-vojaki Orli in somišljeniki, služili pri Pekarski četi v Osijeku: Alojzij Zupančič, Grm pri Trebnjem; Jernej Suhadolc, Brezje pri Dobrovi; Karol Cegnar, Kranj; Josip Jakše, Orebovica pri St. Jerneju; Stefan Lužar, Vojnik pri Celju; Filip Bergant, Podsmrečje pri Domžalah; Sečnik Henrik, St. Jošt pri Vrhniki; Jernej Velkovrh, Jarše pri Domžalah. — Bog živi!

Slovenski fantje-vojaki, služili pri 21. peš. puku v Skoplju v Makedoniji: Matevž Lušina, Dolenja vas nad Škofjo Loko; Leopold Tome, Sela pri Kamniku; Matevž Prevodnik, Stara Loka; Ivan Kern, Cerklje pri Kranju; Ivan Jaklič, Kožarji pri Vel. Laščah; Ivan Kajzer, St. Vid nad Ljubljano; Ivan Koman, St. Vid nad Ljubljano; Valentin Čretnik, Lukovica pri Domžalah; Franc Kozina, Dolenja vas pri Robniči; Franc Belaj, Zigmariče pri Sodražici; Vencel Vesel, Sodražica; Ignacij Tomšič, Ilava Gora-Dobrepolje; Alojz Kocijančič, St. Vid nad Cerkljico; Anton Sernol, St. Vid nad Cerkljico; Anton Petrika, Moravče pri Kamniku; Jernej Hribar, Sela pri Kamniku; Josip Pavšič, Družinska vas pri Novem mestu; Josip Hudoklin, Stara vas pri St. Jerneju; Anton Mikulič, Brusnice pri Novem mestu; Josip Strajhar, Kavran pri Kamniku; Janez Dolinšek, Sela pri Kamniku; Anton Drole, Radomlje pri Kamniku; Josip Mohar, Krka pri Novem mestu; Alojz Trojar, Luša nad Škofjo Loko; Lovrenc Golob, Gozd nad Kamnikom; Valentin Koblar, Škofja Loka; Janez Tavčar, Poljane-Škofja Loka; Jože Logar, Cerkljica; Valentin Gostušar, Ljubljana.

Samski delavci Gole, Hrvatsko, vsem štatejem: Domoljubac in bratom Oriom in sestram Oričkam, Ivan Lavrič, ml.; Anton Košmerlj; Dolec Josip; Alojzij Slavac; Anton Kordiš; Alojzij Bartol; Jakob Ruparčič; Josip Prebil; Ludvik Mohar; Ivan Lavrič, star.; Lavrič Alojzij.

Slovenski fantje zrakoplovec iz Novega Sada: Lejze Širubelj, Rudnik; Franc Grašič, Strahajla; Ivan Šmerček, Črnomelj; Matevž Zagar, Sv. Duh pri Škofji Loki; Janko Gale, Naklo pri Kranju; Josip Zakrajšek, Studence na Blokah; Janez Benedik, Stražišče; Alojzij Korenč, Sr. Bitnje pri Kranju; Franc Vrtačnik, Visoko pri Kranju; Franc Sluga, Možjanca pri Kranju; Matevž Podjed, Olševac pri Kranju; Lobe Jožef, Koševje; Anton Grčko, Rajhenburg; Josip Kunaver, Kleče pri Ljubljani; Franjo Korošček, Sv. Urban pri Ptuj; Pavel Rozman, Dol pri Sori; Mirko Kovač, Novomesto; Oton Kolman, Radovljica; Franc Selan, Ljubljana, Vinko Zaje, Tacen.

Slovenski fantje-vojaki pri 43. peš. puku v Pletlju (Sandžak): Cene Franjo, Motnik; Medved Josip, Velenje; Libnik Albin, Prevalje; Goličnik Valentin, Belevode; Čehovin Maks, Trbovlje; Tratnik Albin, Trbovlje; Breznik Franc, Celje; Turk Ivan, Gomilsko; Potočnik Ivan, Razbor; Turnšek Viko, Zahomec; Dolinšek Ivan, Ločica; Pečolar Ivan, Slov. Gradec; Roglič Rudi, Aržiše; Balant Franc, Slov. Gradec; Rozman Edvin, Misljinje; Vinko Belina, Plištanj.

Slovenski fantje, služili pri 1. in 2. bataljonu pešadijskega puka kraljeve garde, Belgrad: Ludvik Jeselnik, Janez Modič, Josip Starčič, Janez Pajk, Ivan Zupančič, Anton Klavs, Karol Zobeč, Anton Mustar, Anton Udovič, Alojzij Bleje, Anton Černe, Matija Šober, Franc Jožef, Andrej Aleš, Franc Zagorec, Alojz Baloh, Leopold Turčinek, Jožef Anžiček, Ivan Standuhar, Jožef Modič, Jakob Stalcer, Jofel Bratanič, Jožef Spendar, Jožef Urb, Janko Strgar, Janez Visočnik, Ivan Petrič, Anton Matvžič, Ignacij Krašovec, Jožef Hribar, Matevž Muhelič, Ludvik Branšelj, Franc Bonač, Anton Rožmanec, Anton Košir, Ivna Maček, Ivan Rafar, Ivan Muhelič, Franc Rak, Franc Čad.

Slovenski fantje-vojaki dalnje Makedonije, od bolgarske granice, 7. čete 26. p. puka, Berovo, Tomšič Martin, Karbe Franc, Podobnik Alojzij, Maks Voljivec, Masle Jakob, Mežnar Jožef, Zupan Iguat, Šavz Janez, Kužnik Alojzij, Ciril Ropret, Uršič Peter, Cof Martin, Pogačnik Anton, podnarednik Tomo Klepec.

Slovenski fantje, ki služijo pri 8. četi, 26. p. puka v Štipu, Maced.: Jakob Kastelic, D. M. v Polju; Tone Bozovičar, Staraloka; Lovrenc Kancilja, Laseno; Jožef Šušek, Sahadol; Janez Skrajnc, Učje; Franc Čeharec, Vrdenci; Ivan Zupan, Gorjaše; Jožef Strle, Rakek; Andrej Osterman, Dolbrig; Ivan Osretkar, Mengeš; Franc Maček, Logatec.

Slovenski fantje od 88. p. puka v Banjaluki: Jakob Pintar; Franc Zagar, Stara Loka; Peter Rovtar, Bukovica; Ciril Muren, Vel. Lipovec; Aloj-

zij Kapus, Lesce; Franc Mriak, Zaplana; Tomaž Slabe, Dol. Logatec, Peter Nartnik, Polhov gradec; Jakob Jugovica, Suha; Ivan Jarc, Log; Edvard Krampelj, Cirknica; Alojz Bobnar, Vel. Lipovec; Anton Zalar, Borovnica; Franc Stržaj, Rakek; Martin Petrič, Verd; Ivan Ogrin, Vrhnika; Viktor Gosar, Borovnica.

Slovenski fantje, ki služijo pri 5. četi, 12. p. polku na albanski mejl. Kaplar Franc Umek, Blatna Brezovica, kaplar Pavel Ogrin, Velika Ligojna; Franc Podlipes, Mala Ligojna; Pavel Ogrin, Stara Vrhnika; Franc Petrovič, Franc Grimšič, Borovnica; Janez Jerač, Bl. Brezovica; Matija Jasenac; Franc Smrtnik; Matija Nadlišček, Vrhnika; Ciril Petkovšek, Zaplana; Franc Oblak; Matevž Krmel, Šentjošt; Pavel Vohar, Podlipa.

Slovenski fantje iz Sarajeva, Bosna: Jožef Oblak, Bohinjska Srednja vas; Karlo Bokal, Dol pri Ljubljani; Jakob Pesjak, Lancovo; Leopold Škat, Ljubljana; Mohor Sušnik, Vrhnika; Franc Majcen; Marjan Medvešek, Ljubljana.

Slovenski fantje pri 1. art. puku v Valjevu. Jožef Zaje, Sv. Jakob ob Savi; Franc Pogačar, Hrušica pri Ljubli.; Valentin Zaletel, Stanežiče; Franc Studen, Tacen; Slavko Zalesjak, Ljubljana; Franc Kosem, Dol pri Ljubljani.

Slovenski fantje 28. peš. puka iz Velesa v Makedoniji. Redovi Karlo Vidmar, Hinje pri Zuzenberku; Rudolf Knavs, Hrib Loški potok; Ivan Puželj, Bukovica-Ribnica; Franc Puželj, Raplevo; Ivan Glavič, Lipje pri Hinjah; Franc Zaletel, Gabrovka-Zagradec; Ignac Špolar, Kompolje; Franc Šlak, Podboršt-Mirnapec; Leopold Tekavec, Hrušica pri Ribnici; Franc Steblaj, Turjak; Ivan Ūter, Hrib pri Moravčah; Alojzij Godec, Anbrus.

Slovenski vojaki, služili pri 9. četi, 21. peš. puku v Mavrovi Hanovi pri albanski mejl v Makedoniji. Ivan Zumer iz Kosič pri Kamniku; kaplar Srečo Kadivec, Repnje; podnarednik Peter Lop, Mlaka pri Komendi; Maks Kern, Klane; Jakob Iskra, Franc Štebri; Jože Podjet, Mekinje; Janko Mušič, Cerklje; Galjot Franc, Alojz Bošča, Zg. Brnik; Lovro Hudobivnik; Jože Alvičan, Dvorje; Anton Žnidar, Polje; Janez Prelovšek, Depala vas; Ferdinand Prelovšek, Žiže; Jakob Urenjak, Kolovce; Anton Kržan, Dob; Ivan Kobilšek, Vrhnika; Anton Ravnikar, Javoršica; Alojz Svobšč; Ivan Jenko, Godežič; Janez Ravnikar, Trata; Tomaž Bašar, Binkji; Blaž Lotrič, Kalči; Peter Bernard, Draboslavca; Andrej Mengušar, Rudno; Janez Poljanšek, Spitalič; Jože Arh, Mošnje; Anton Urh, Ribno; Valentin Jere, Kupljenik; Franc Cvenkeli, Koritno; Melhior Arh, Bodešče; Anton Valant, Selo; Joško Nač; Joško Vihman; Jakob Baloh, Mojstrana; Janko Klančnik, Dovje; Anton Virant, Zlebič; Franc Gornik, Zigmariče; Jože Lovšin, Zapotok; Adolf Gorše, Ribnica; Ivan Korošec, Ribnica; Valentin Klinar, Sv. Križ-Jesenice; Franc Mele, Cerlnica; Jože Kebe, Dol. jezero; Ivan Puzar; Ivan Premrov, Martinjak; Franc Zgone, Radlek; Josip Rod, Korošče; Jože Oblak, pod Slivnico; Valentin Zagar, Gorenja vas; Franc Mahne, Zupene.

Slovenski fantje, ki se nahajajo v drugi četi pri 26. pešpuku v Štipu, Makedonija. Joško Klinar, Hrušica pri Jesenicah; Franc Kastelic, Predole; Ferdinand Ravnikar, Dravilje pri Ljubljani; Anton Škrbec, Patež pri Novem mestu; Japelj Anton, Ligojno pri Vrhniki; Karel Frtuna, Borovnica; Ivan Slapar, Laze pri Tuhinju; Strle Feliks, Lož; Leopold Šturk, Turjak.

Slovenski 6. čete, 12. pešpuka od albanske meje. Joško Meze, Logatec; Istenič Matija, Logatec; Franc Kemove, Laze, Franc Matičič, Laze; Anton June, Laze; Ivan Srnol, Dole pri Borovnici; Anton Jeršinič, Vrhnika; Ivan Žitko, Ligojna; Ivan Stanovnik, Lesno brdo; Peter Sečnik, Vrdenci.

Fantje iz radionice 12. pešpuka iz Debra. Joško Pavlovič iz Borovnice; Joško Radoven iz Novega mesta; Andrej Pečevnik iz Zaklanca; Janez Stanovnik iz Lesnega brda; Peter Sečnik iz Vrdenci; Johan Malič iz Vinice pri Črnomlju; Jernej Hrovat iz Stjelovca; Franc Smrtnik iz Vrhnika; Karol Perbac iz Orebovce; Vinko Mele iz Ligojne; Ivan Žitko iz Ligojne; Juro Mravinec, iz Perudine; Anton Veržaj iz Črnomlja, Franc Grimšič iz Borovnice.

Slovenski fantje, 2. bater. 8. diviz. 1. art. puka, Zvonik, Bosna. Matija Istenič; Gregor Meze, Logatec; Pavel Sušnik; Jakob Milavec; Gabriel Badinovac, Rosalnice; Josip Lokar; Anton Špolarič; Janez Zalec.

Fantje mornarji z minonosca »Jastrebs. Burja Jaka, Bohinjska Bela; Dimle Franc, Rožna dolina;

Janja Franc, Cerklje pri Kranju; Vittmajer Franc, Maribor; Pristov Franc, Gorje-Bled; Galjot Miha, Sp. Brnik; Božič Joško, Moravče; Jankovič Ivan, Loka, p. Mengeš; Zrimšek Anton, Ljubljana; Goselj Ivan, Črnomelj; Petelin Ivan, Borovnica; Bukovec Alojz, Vače; Labo Alojz, Kamnik; Kušir Ivan, Mavčice; Konec Josip, Babno polje; Toni Viktor, Ljubljana; Marneel Jože, Grosuplje; Stariha Tone, Črnomelj; Pečnik Franc, St. Vid; podnarednik strojar, Milan Velkavrh Vr.

Slovenski fantje 10. čete, 21. pešpuka, Gostivar, Makedonija, sedaj na zvišji kaplarski akademiji v Tetoven. Bončina Franc, Strniša Milan, Jemec Franc, Ljubljančanje; Zupančič Anton, Sp. Kašelj; Gaden Anton, Vel. Lašče; Rauber Rudolf, Pipe Josip, Zaletel Ivan, Novo mesto; Pintar Franc, Babno polje; Zabukovec Viktor, Stari trg pri Ložu.

Slovenski fantje 21. pešpuka, 10. čete, Gostivar, sedaj nahajajoči se v Tetoven. Franc Boštjančič, Repče; Franc Porenta, Podmolnik; Andrej Bričelj, Bizavik; Viktor Vodnik, Sostro; Ivan Mihelič, Sneberje; Josip Toni, Ilovica; Franc Petelinkar, Suhadolc; Andrej Piškur, Škofja Loka; Josip Držar, Ribnica.

Fantje 10. čete, 21. čehoslovaškega pešpuka. Franc Bončina; Milan Hrovat; Mihael Bokalič; Karlo Premk; Janez Velepec; Vinko Paulič; Peter Kajzar; Alojz Bujšek; Jenko Potočnik; Lukan Franc; Tomaž Ogrin; Leopold Golob; Josip Strajhar; Franc Vrankar; Viktor Josip Kožuh; Andrej Piškur; Franc Mlakar; Teropič; Josip Petelin; Franc Hrovatin; Mihael Cerar; Franc Kopar; Janez Dobovšek; Peter Pfajfar.

Slovenski fantje 10. čete iz Gostivara, Makedonija. Subelj Alojzij, Joževac Franc, Dimič Karol, Kuralj Ignac, Močnik Franc, Kokalj Gregor, Kržan Alojzij, Pirc Tomaž, Hribar Franc, Svetlin Franc, Mohar Vid, Slopnik Franc, Ogrin Tomaž, Karol Premk.

Slovenski fantje 20. pešpuka iz Negotina. Pavel Kobe, Črnomelj; Alojz Spelič, Novo mesto; Danilo Tomšič, Verd pri Vrhniki; Anton Marinko, Vnanje Gorice pri Brezovici; Josip Križaj, Koševje; Germuth Kristijan, Stajersko; Juvan Franc, Kranj; Rems Franc, Kamnik; Springer Franc, Dobrepolje; Legan Franc, Novo mesto.

Slovenski fantje, služili v Petrovaradinu v Sremu. Petric Anton, Dražiči pri Metliki; Alojz Rupuik, Gornji Logatec; Gašper Znidarič, Dobrepolje; Franc Peršin, St. Vid nad Ljubljano.

Fantje vojaki iz Skoplja. V. Janša; A. Lakota, Dovje; V. Varl; F. Bortoncej, Kamna Gorica; F. Veber, St. Loka; V. Galičič; P. Jelovčan, Javorje; F. Gorenje, Kokrica; A. Zalar, Pirman.

Tiskar-redov Hiskarne vojnega ministrstva v Belgradu, Maks Blejec.

Fantje, služili pri 5. četi 18. pešpuka, Ercegnovi, Dalmacija: Peter Štupar, Črnuče; Anton Mehle, Šmarje pod Ljubljano; Cene Preželj; Janez Vinšek, Andrej Kralj, Josip Jakopin, Janez Dolinšek, Leon Mikulič, Franc Kerin, Alojz Gradišar, Janez Sršnik, Karol Lavrič, Janez Kratič, Franc Kašič in Subić Pavel, Poljana.

Slovenski fantje, kateri služijo pri 3. četi, 4. pionirskega bataljona pri Skoplju, Makedonija: Janez Dovč, Ignacij Zatljer, Savilje; Alojzij Ruparčič, Retje; Franc Vrhovnik, Križ; Ivan Lamberšek, Podgorje; Josip Jager, Orle; Franc Jakopin, Bizovic; Filip Rus, Dobrunje; Ivan Sinkovec, Josip Slabe, Rovte; Jeršin Anton, Rožnik; Franc Avsenik, Polče; Franc Mulej, Radovljica; Franc Slavac, Tacen; Anton Češnovar, Hrastenice; Franc Beseničar, Stranska vas; Franc Tomazič, Gorenje; Josip Juršič, Makole; Gašper Gaser, Sorica; Valentin Kogovšek, Brezje; Ivan Nagode, Brezje; Polde Štefner, Trnovo Ljubljana; Franc Avpič, Črnomelj; Karol Trstenjak, G. Radgona; Ivan Demšar, Slape; Vinko Vrtačnik, Potok; Peter Reven, Vrhnika; Anton Kocjan, Vrbleno; Alojzij Trilar, Studence; Damjan Slabe, Gorenja vas; Anton Koves, Sv. Rok; Martin Rotar, Ušenišče; Franc Golob, Velika Nedelja; Alojzij Luskovec, St. Vid; Stefan Štajduhar, Dragataš; Franc Mramor, Begunje; Leopold Zoran, Dvor.

Slovenski fantje podčastniki 1. divizionu konjiške artilerije v Subotici: Jožef Črnogelj, Grobovec pri Metliki; Mihael Lebešek, Trbovlje; Franjo Šubek, Ormož; Tone Roznarič, Veržej. Bog živi!

Slovenski fantje II. čete 21. pešpolka Čehoslovaškega v Skoplju v Makedoniji: Franc Pirc, Škofja Loka; Anton Drole, Radomlje; Josip Logar, Cirknica; Janez Lešnjak, Planina; Franc Jankovič, Črna vas; Josip Hudoklin, Goraja Stara Oselca;

Andrej Uršič, Stranje; Franc Mašhen, Področje; Ivan Moder, Dol; Rudolf Stare, Dob; Josip Brglez, Hoveca; Vincenc Ribič, Zeronk; Ivan Kumše, Jezero; Franc Rotar, Snice; Anton Sušteršič, Rakete; Tomaž Požnar, Crni vrh; Karol Slabe, Dol. Logatec; Josip Hočvar, Prinča vas; Jakob Uršič, Dol. Logatec; Matevž Fužina, Selce; Anton Peterka, Selo; Janez Pezljare, Dol. vas; Josip Zunič, Desine.

Slovenski fantje 30. pešpolka 8. bataljona v Djakovicih: Anton Šinkovic, Boštanj; Franc Zeleznik, Studenec; Ivan Korent, Griže; Franc Pirč, Raka; Franc Grozdek, Cerklje pri Krškem; Jože Medved, Alojz Soln, Viktor Skoberne, Jože Zupan, Rajhenburg; Ivan Suligoj, Vrhnova; Franc Hojak, Studenec; Andrej Žibert, Dobrova; Avgust Kovačič, Bizelsko.

Slovenski fantje 13. pešpolka 7. čete v Tivatu, Dalmacija: Josip Rihar, Žlebe pri Medvodah; Gašper Klobovs, Stari dvor; Franc Košenina, Sp. Senica; Zagar Anton, Sp. Fužina; Kristan Anton, Kor. Bela; Ivan Cunder, Moste pri Ljubljani; Jakob Kovač, Pšata; Avgust Sušteršič, Hruševac; Mohor Legan, Ajdovec; Matevž Stanovnik, Skofja Loka; Matevž Golob, Klada; Josip Klinc, Vuče; Josip Slovenec, Skopice; Matevž Brenčič, Rovte; Joško Dolar, Velika Peresica.

Slovenski fantje 1. artilerijskega polka v Boki Kotorski, Dalmacija: Ivan Kancelija, Topol pri Mengšu; Miško Komučar, Krška vas pri Brežicah; Jožef Gašperlin, Luče pri Senčurju; Franc Blantar.

Slovenski fantje iz slavonških gozdov: Alojzij Angelje, Anton Bregar, Peter Modic, Jože Anzeljc, Alojzij Zgone, France Zgone, Janez Hiti, Franc Hiti, Alojzij Pirman, Pavel Zgone, Janez Kraševce, Janez Zakrajšek.

Slovenski fantje strojnih pušk 20. pešpolka v Zajčaru, Srbija: Franjo Lavrič, Bloko; Josip Gorinik, Soderžica; Alojzij Vinšek, Ljubljana; Karol Nared, Pod. Slivnica; Anton Klančar, Cerknica.

Slovenski fantje 1. trdnavskega artilerijskega polka v Boki Kotorski, Dalmacija: Anton Vovk, Soteska; Jožef Stritar, Velike Lašče; Anton Verstovšek in brat Miha, Mali vrh; Anton Kraševce, Stari trg pri Rakoku; Ivan Leger, Cerknica; Franc Golob, Ljutomer; Miha Komučar, Krika vas pri Brežicah; Martin Kodrič, Sv. Križ; Ivan Jeseničnik, Vitanje; Alojzij Čuček, Ptuj; Franjo Vozel, Draga; Venceslav Stulič, Ziri; Franc Fortuna, Logatec; Janez Kalin, Senti Jorjenc; Milan Butkovič, Leskovec; Anton Turnšek, Šmartin pri Litiiji; Franc Kocbek, Sv. Benedikt pri Mariboru; Franc Lovšin, Breže pri Ribnici; Alojzij Avsenek, Rajhenburg; Karel Zupane, Kranj.

Iz dalnje kamenite Crne gore; telefonist v Štabu divizije na Cetinjah: Slavko Meško iz Polenčaka pri Ptuj.

Slovenski fantje gardisti kraljeve garde iz Beograda: Alojz Erjavce, Ježica; Lovrenc Tesner, Besnica; Mihael Gerbajc, St. Pavel; Anton Cerne, Zdobrava; Franc Plevel, St. Vid; Jože Polanc, Slov. gorice; Ivan Lokar, Primsokovo; Ivan Rajer, Zuzemberk; Ivan Celar, Tupalče; Janez Mandelc, Gorje; Anton Zupan, Snakovo; Franc Cotel, Leše; Janez Mencinger, Boh. Bistrica; Joško Gorjanc, Stražišče; Josip Drol, Podnart; Josip Avsenek, Dobrava; Franc Bergant, Mengeš; Janez Standeker, Sp. Sv. Kungota.

Slovenski fantje 2. čete 1. bataljona 33. pešpolka v Banjaluki, Bosna: Ivan Remškar, Lukovica; Viktor Gosar, Borovnica; Košir Jakob, St. Jošt; Drašler Jožef, Nižovca; Jožef Remškar, Log; Janez Stimlovič, Ziri; Franc Gabrovec, Jelnika.

Slovenski fantje mornarji na monitorju »Vardar«: Andrej Koderman, Gamelne; Josip Miklavčič, Fužine; Anton Arhar, Lovrove; Andrej Zagar, Breg; Viktor Grillj, Moravče; Pavel Tratnik, Sora.

Slovenski fantje 1. trdnjavskega artilerijskega polka v Boki Kotorski, Dalmacija: Ljudovik Komljanec, Bučka; Franc Plantan, Vrh pri St. Jerneju; Vinko Bergant, Blagovica; Miško Kamučar, Krška vas; Mile Badovinac, Rosalnica pri Metliki; Jože Zupančič, Mraševo; Vinko Slana, Krka.

Slovenski fantje žandarmerijske čete v Maceđeniji: Franjo Križaj, Medvode; Anton Dobnikar, Medvode; Ignac Urbanc, Jožica; Franjo Nebec, Lavrica; Ivan Remškar, Viš; Mihael Berdajs, Dolnica; Janah Lambert, Jesonice; Anton Gačnik, Drenik; Franc Trček, Rovte; Janez Janša, Janez Osredkar, Alojzij Trontel, Grosuplje; Ivan Demšar, Ziri; Fr. Sojar, Sv. Jakob.

Slovenski fantje 43. pešpolka 8. bataljona v Novi Gradiški, Slavonija: Jakob Belc, Franc Plantan, Pavel Snelar, Ivan Lovstik, Franjo Brodnik, Franc Osredkar, Alojzij Strgar, Jožef Aržen.

Zandarji iz Dalmacije VI. brigade: Peter Vendramin, podnarednik; Matija Pirc, kaplar; Vinko Sušnik, kaplar; Ivan Dromlj, kaplar; Alojzij Kos, kaplar; Ivan Korošec, podnarednik; Ivan Golob, podnarednik.

Slovenski fantje mornarji artilerijske čete vojne mornarice iz Kumbora, Boka Kotorska, Dalmacija: Sneljer Franc, Sinji vrh; Ivan Lavka, Rašica pri Vel. Laščah; Slavko Rotar, Šmartno pod Smarno goro; Alojzij Velčič, Gorenja vas; Ivan Hafner, Godešče; Franc Godeša, D. Jezero pri Cerknici; Kušan Franc, Goričane pri Medvodah; Franc Novak, Koren pri Krki; Ignac Znidaršič, Dobrepolje; Franc Stariba, Crnomelj; Anton Lunder, Rašica pri Vel. Laščah; Slavko Zidan, Mengeš; Ivan Novak, Ljubljana; Medle Anton, Prapressa.

Slovenski fantje 11. pešpolka Kara-Džordža v Splitu, Dalmacija: Ignac Hlobčar, Trboje pri Kranju; Janko Vidmar, Prebačevce; Franc Solar, Podnart; Peter Praprotnik, Kovor; Joško Dernač, Radovljica; Janko Zupan, Pangeršica; Stanko Robček, Bašelj; Anton Rezar, Tenetiše; Janko Wester, Bled; Blaž Grašič, Trstenc; Franc Potočnik, Bled; Anton Rozman, Povlje; Joško Ribnikar, Tržič; Peter Zorman, Breg; Joško Slaninik, Bled; Miha Šaus, Potoče; Alojzij Štamcar, Pristava; Anton Zaletel, Tržič; Alojzij Robič, Kranjska gora; Janko Jerman, Tržič; Leopold Luznar, Javornik; Janko Babič, Tržič; Matevž Bregant, Javornik; Ivan Kališnik, Tržič; Joško Antončič, Celje; Peter Vodnov, Križe; Joško Robnič, Celje; Jože Zupan, Sebenje; Anton Kupec, St. Pavel pri Preboldu; Joško Bohinje, Sebenje; Stanko Korent, Petrovče pri Celju; Martin Urbanc, Žiganavas; Ivan Turnšek, Dobruna; Peter Perko, Zaiog; Franc Požel, St. Pavel; Joško Bajd, Letence; Karel Sajovic, Gomilsko pri Celju; Lovro Kromar, Tržič; Franc Plevnik, Virštajn; Jan. Cerjak, Kranj; Franc Krotel, Berče; Anton Smole, Kranjska gora; Anton Cerkuš, Marijazaborje; Janko Zumer, Bled; Karel Kos, Zagorje ob Savi; Filip Jamnik, Bled; Anton Zagar, Šošanj; Franc Vočko, Brežice; Janez Gnidovec, Velika Loka; Ivan Kramar, Kapela pri Brežicah; Marko Kovačič, Novomesto; Viktor Ležnik, Teharje pri Celju; Martin Mežnar, Novomesto; Alojz Končina, Litiija; Janko Ueman, Novo

mosto; Janko Kuhar, Rajhenburg; Bogomir Morn, Novomesto; Viktor Pogačar, Ljubljana; Jože Govada, Novomesto; Karl Miller, Ljubljana; Alojzij Kokuc, Trebnje; Mirko Zupančič, Radeče pri Zid. mostu; Franc Štrbenk, Trebnje; Jože Pušnik, Planina; Franc Drenk, Novomesto; Alojzij Tomazina, Krško; Alojzij Blažič, Ljubljana; Karel Kranje, Dravograd na Koroškem; Maks Mičnik, Celje; Alojz Možina, Litiija; Anton Plaza, Marenberg; Vinko Vožič, Dravograd; Joško Vitrih, Marenberg; Uch Sumah, Crna na Koroškem; Miha Navršnik, Crna; Jožef Kuglor, Šmartno pri Celju; Jože Slubice, Grosuplje; Franc Peterle, Trebelno; Mirko Šibenik, Maribor; Ivan Kristančič, Cras; Janko Mlinar, Trbovlje; Martin Koviček, St. Rupert; Alojz Kranje, Sevnica ob Savi; Stanko Teropšič, Novo mesto; Janko Aljaž, Hrše pri Smledniku; Alojz Mezan, Trebnje; Franc Uhu, Mirna; Alojz Skotea, St. Lovrenc; Milan Plesničar.

Slovenski fantje konjiškega polka kraljice Marije v Srbiji: Vincenc Perbič, Franc Babnik, Franc Kolenec, Josip Dobrin, Peter Kušar, Leopold Klemenec, Janez Setnikar, Mihael Makurin, Jurij Zaplotnik, Martin Jerez, Zavrž Jakob, Križar Janez, Šmit Janez, Janžel Josip.

Slovenski fantje 2. čete 13. pešpolka v Cerkenici v Dalmaciji: Anton Zeleznikar, Ig; Ljudovik Dovgan, Moste; Matija Blažič, Kranjska gora; Ivan Burgar, Šiška; Ivan Hribar, Bišje; Martin Dolinar, Dragocajna; Alojzij Ropič, Ljubljana; Anton Ivančič, Ubec; Anton Pečar, Ljubljana; Janez Gasperin, Bohinj; Janez Peklaj, Polhov Gradec; Franc Amon, Trbovlje; Matevž Jeron, Mali vrh; Jože Koprive, Polhov Gradec; Jožef Glibe, Kočevje; Janez Založnik, Medvode; Franc Krolj, Mirna; Franc Loboda, Podgora; Franc Kavčič, Zaiog; Janez Bizjak, Dobrava; Karel Gaberšek, Laško.

Slovenski fantje-vojaki služeči pri 21. peš. puku v Skoplju v Makedoniji: Janez Kavka, Krtina pri Dobu, Franc Rogina, Gornji Suhor pri Dragatu; Juro Matković, Dolnji Suhor; Lovrene Golob, Gozd pri Kamniku; Janez Dolinšek; Franc Kladnik in Franc Sušnik iz Crne pri Kamniku; Leopold Suster, Sela pri Kamniku.

Gospodarski obzornik.

KLETARSKI TEČAJ.

Sedaj, ko je nastala potreba, da vino izvažamo, je nujno potrebno, da se naši vinogradniki poprimejo umnega kletarjenja, da pridelujejo dobro, okusno, čisto in stanovitno vino, ker je drugače neaogoče, s pridelki drugih vinorodnih dežel uspešno konkurirati.

Kaj pomaga gospodarju-vinogradniku še tako lepo grozdje, ako ne zna iz njega pripraviti tako pijače, kakoršna se dandanes po svetu zahteva.

Pravtako je tudi za kletarje, vinske trgovce in gostilničarje, ki posredujejo prodajo vina med pridelovalcem in občinstvom, znanje umnega kletarstva, zlasti pravičnega ravnanja s posodo in z vinom neobhodno potrebno, zakaj iz najbolj žlahtne kapljice se z nepravilnim ravnanjem lahko naredi najslabša pijača.

Da imajo ukažljivi priliko, se v umnem kletarstvu izučiti, priredi držav. kmetijska šola na Grmu dne 23., 24. n 25. januarja 1924 v Novem mestu (trodnevni kletarski tečaj). Kdor se misli tečaja udeležiti, naj se zgleda do 10. januarja 1924 pri ravnateljstvu šole. Revnejšim udeležencem, ki se izkažejo s potrditeljem županstva, se po možnosti pomaga s prehrano in stanovanjem. Ker je število udeležencev omejeno, se je treba, komur je na stvari ležeče, čim prej zglasiti. — Vsak, kdor bo v tečaj spre-

jet, bo o tem potom posebnega vabila vsaj en teden pred pričetkom tečaja obveščen.

MLEKO IN MAST.

(Dopis iz kmetijskih krogov.)

Odgovor Slovenskemu narodu z dne 8. dec. 1923 na notico v Dnevnikih vseh (Nepravilna dražitev slanine in mleka). Sami priznavate, da se je vsled lanske suše podražilo seno na 10 K za kg, a kljub temu je ostala cena mleku 16 K za liter. Vedite, če bi kmet kupoval vse seno po 10 K za kg in prodajal mleko po 16 K l, bi bila tekem enega leta upropačena njegova živinoreja, delovstvo in meščanstvo pa bi ostalo brez mleka. Dokaz temu je tole: Strokovno je dognano, da porabi krava povprečno 15 kg sena na dan t. j. letno 5475 kg. Ako bi ga vzeli po 10 K, bi to znašalo letno 54750 K. Krava pa daje povprečno ena k drugi 5 l mleka na dan t. j. letno 1825 l; po 16 K liter je 29.260 K, torej pri najboljši kravi izgube 25.490 K v enem letu po cenah, katere ste nam vi navedli za podlago. Kje pa so drugi stroški? Resnica pa tudi ni, da bi bilo letos seno po 3 K za kilogram, kakršnega mora imeti molzna krava, ampak 5 do 6 K kg. Ker pa kmet ne računa s tem, kako se da trenutno največ iztržiti iz kmetije, zato kmetije lanske leto niso prodali sena, za katerega bi utržili mnogo tisočakov in s tem uničili za več let

svoyo živinorejo, ampak so mnogi raditega, da so zadržali val katastrofe, kateri je pretli naši živini, še dokupili sena po 10 K kg. S tem so napravili ogromno izgubo, kakor je zgoraj navedena, samo zato, da so obdržali živino in s tem podlago za vse gospodarstvo.

Svinjereja in mast. Ker je jasno, da po taki katastrofalni suši, kakor je bila lanske, cene svinjam padajo, ker kmet ne računi, kaj ga je stalo, ampak da za ceno, ki jo mu kdo ponudi, zato bi Vam lahko navedel tak račun kakor zgoraj za seno in mleko. Dopisnik gotovo ne ve, koliko krme in truda da je s svinjo, preden da maščobo. Iz izkušnje pa nam je znano, da je prav pri prešičih največ nesreč, ker nenadoma poginejo in je tako uničen celoletni trud in krma. Naravno pa je, da je ameriška mast cenejša kakor domača, ker je slabše kakovosti, kar je dopisniku tudi dobro znano, drugače bi se posluževal ameriške masti, ker je cenejša. Kar se pa tiče oderuštva in verižništva, Vam svetujemo, da se obrnete na banke. Nam ne gre v glavo, da dajemo naše prihranke za 5% obresti v oderuške meščanske banke, zahtevajo pa po 20 do 30% obresti. Vsem tistim, ki se jim zdi mleko in mast predrago, svetujemo, da si nabavijo krave in prašiče, pa bodo kmalu videli, kakor so že nekateri poskusili, kako ogromne »dobičke« dela kmet z mlekom in mastjo. Sicer pa redimo mnogo živine in prašičev, ki ne dajejo ne mleka in ne masti. — Kmet.

Izmozgavanje prečanov.

Znano je Domoljubovim bravcem, kako je sedanja vlada z zakonom o taksah in pristojbinah zopet globoko posegla v naše že itak zelo izpraznjene žepe. Ob tej priliki je poslanec Strein bral vlačni stranki krepke levite. Značilnejše odstavke podajamo v naslednjem.

S tem zakonom zopet deli državljane v one, ki naj se izžemajo in v one, ki naj se ščitijo. S tem zakonom pride vlada baš ob času, ko naši ljudje plačujejo tako silno zvišane davke, zemljarino, osebo dohodnino, obrtni davek itd. V tem času torej naj se našemu delavcu kmetu in obrtniku odzamejo še zadnji težko prisluženi novci. Gospodje, tako postopanje ni v korist ne narodu in ne državi. Država mora gledati, da pri vsakem zakonu, posebno pa še pri davčnem zakonu ščiti siromašne sloje, ne pa da vsa bremena prevali na malega človeka, na kmeta, delavca in obrtnika.

Gospodje, če nekoliko pogledamo ta zakonski predlog, vidimo, da je istina, kar sem sedaj navedel.

Gostilniški računi.

V tarifni številki 34 se uvaja nova taksa in sicer na vsak račun v gostilni po 20 para. To ni nobena taksa, to je nov direktni davek na konsumente. Ta davek je neopravičen in socialno krivičen, ker obremenjuje malega človeka, delavca, obrtnika, kmeta, pa tudi uradnika. Krivičen je napram tistim, ki so prisiljeni hoditi v gostilno na hrano, ker nimajo lastnega gospodinjstva in tu pridejo v poštev posebno delavci in uradniki. Zakon sicer pravi, da se

hoče ta taksa plačevati samo v krajih, ki imajo preko 2000 prebivalcev. Vendar pa to ni nobena posebna olajšava, ker pridejo tu v poštev posebno industrijski kraji, kakor so pri nas Jesenice, Zagorje, Trtoviče itd. Tu so prav posebno prizadeti delavci, ki se morajo že itak težko boriti za svoj obstanek.

Drage pritožbe.

Stopa iz tarifne številke 52, ki se tiče pritožbe na državni svet, se poveča od 10 na 100 Din. To je neumestno, ker ima vendar vsak državljan pravico do pritožbe na najvišjo inštanco. S tem, da ste to takso tako zelo povišali, ste revnejšim državljanom odvzeli možnost, da bi se mogli pritožiti in se zavzeti za svoje pravice.

Poselske listine.

Stopa iz tarifne številke 57, ki se tiče poselskih listin, se poveča od 1—2 Din na 5—10 Din. Ali ni to zopet udarec na malega človeka, ki si trdo služi svoj kruh? Če zahteva posel poselsko knjižico, mora plačati zanjo 10 Din. Če se preseli v drugo občino in se mora zglasiti pri županstvu, da mu to potrdi, naj zopet plača 5 Din. Že tako je težko postati, da si mora iskati kmet pri raznih gospodarjih, pa ga hočete še obdavčiti s takimi taksami. Pustite ta povisek in naj ostane pri starem obdavčenju od 1—2 Din.

Točenje pod vejo.

V napomeni 4. k številki 62 so pa zopet hudo prizadeti vinogradniki, posebno lastniki malih vinogradov. Vsled vinske krize so v raznih vinorodnih državah, tako v Nemčiji, Italiji, bivši Avstro-Ogrski itd. omogočili vinogradnikom vnovčenje njihovega pridelka z določbo o točenju pod vejo. To je bilo važno posebno za male vinogradnike, ki pridelajo samo par hektolitrov, da morejo na ta način vnovčiti svoje male količine pridelka. Tu pri nas pa mesto, da bi take uboge ljudi ščitili, jih obdavčujejo s takso 200—300 Din. (Franjo Zebot: To je naravnost nečloveško odiranje.) Posebno pri nas v Sloveniji, ko je toča pobila in nimajo vinogradniki družega kot malo vina, je poleg vsega drugega slabega gotovo še to, da ga ne bo mogel drugače vnovčiti, kakor če ga bo točil pod vejo, da si tako more kupiti skromni in najpotrebnejši živež za svojo družino. Gospodje, če hočete biti le malo pravični, ne taksirajte tega točenja pod vejo.

Povišana taksa na vozove.

V tarifni številki 100 nam je gospod finančni minister zopet povišal takso na vozove na vzmeteh od 200 na 500 Din. Če bi se ta taksa plačevala samo na razkošna vozila, potem bi bilo to prav. Kdor si privoščiti razkošje in zabavo, naj to tudi plača. Toda, kako so se šikanirali ljudje, ko je ta zakon prvič stopil v veljavo, to pa presega že vse meje. Ko je zakon vendar mišljen tako, da se obdavči razkošje, so bili pri tem prizadeti posebno kmetje, ki imajo pri nas navadno že vozove na vzmeteh, toda ne za zabavo, temveč za neobhodno potrebno vožnjo pri gospodarstvu, na polje, v mlin, na trg ali pa po potrebi tudi v mesto, kjer imajo vedno dosti opravila pri raznih oblasteh. Če se torej naš kmet pelje na vozu na

vzmeteh, to še ni nobena zabava, marveč navadna gospodarska potreba.

Če se gospoda v mestih vozi v udobnih kočijah in avtomobilih in to v prvi vrsti samo za zabavo, ali naj se kmet vozi samo na vozu brez peres in to posebno pri današnjih slabih cestah, ko je vedno v nevarnosti, da se ves pretrese in da mu pade vse drobovje skupaj. Vpoštevaajte malo našega kmeta, saj je tudi kmet človek, ki je vreden da živi, posebno pri teh žrtvah, ki jih danes doprinaša za našo državo, vreden, da živi malo boljše življenje kot do sedaj.

Kako strogo se je postopalo pri teh taksah na vozove! Vsak voz, samo, da je imel peresa, je bil že podvržen taksi, pa naj je bil to voziček, koleselj ali karkoli; četudi je bilo dokazano, da je potreben pri gospodarstvu, se je morala plačati taksa. Šikanirali so župane, da premalo vestno naznanjajo vozila, in če je to naznanilo prišlo la en dan prepozno, je že sledila kazen.

Tudi si ljudje niso bili na jasnem, katera oblast naj ta popis vozila in ima določena vozila v pregledu. Ponekod si je to lastilo okrajno glavarstvo, drugod zopet davkarja. (Franjo Zebot: Celo žandarji.) Oblasti so v enem kraju tolmačile ta zakon tako, v drugem kraju zopet drugače.

Sploh naj velja pri tem zakonu načelo, da naj kmet ne plača od svojih voz nobeno takso, pa naj bo to voz na peresa ali brez peres, pokrit ali nepokrit.

(Konec sledi.)

Razgled po svetu.

Grčija je dala svojemu kralju Juriju, svaku našega kralja, polni list. Prognani kralj se je odpeljal k svojim sorodnikom v Bukarešt v Rumuniji. V Grčiji so pri volitvah namreč zmagali republikanci na čelu jim znani Venizelos. Zdaj se bodo posvetovali, ali naj okličejo republiko, ali naj ostanejo pri monarhiji. Kralja pa so za ta čas pozvali, naj zapusti Grčijo.

V Angliji bo — kakor vse kaže — prevzela vlado Delavska stranka, ki sicer nima večine, pa upa na podporo liberalne stranke. Delavska vlada bo v Angliji in izven nje marsikaj izpremenila.

Tedenske novice.

d Naročnina na »Domoljuba« za leto 1924 znaša za posamezne naročnike 88 dinarjev, za one, ki prejemaajo časopis pri poverjeniku, pa 86 Din. Ta znižana cena velja tudi tedaj, ako naročite dva Domoljuba na en naslov. Kdor ne zmore celoletne naročnine, plača lahko tudi samo za pol leta. Le oni, ki prejemaajo list pri poverjeništvih, naj plačajo celo naročnino, da poverjeniki nimajo dvakratnega dela pri pobiranju naročnine.

d Dostej izšlo povest »dekle z Močevja« dobe v posebnem ponatisu samo oni novi naročniki, ki bodo poslali celoletno

naročnino pred Novim letom. Na naročnike, ki bodo plačali pozneje, se bomo mogli ozirati le v toliko, kolikor bodo ponatisi še na razpolago.

d Posamezna številka »Domoljub« bo veljala tudi v bodoče samo 1 Din (4 K) za izvod. Pošiljali jo bomo v prodajo na vse strani domovine, ako se zbere vsaj 5 stalnih odjemalcev. Kdor torej ne zmore celotne naročnine, naj se odloči za nakup posameznik številke. Manj kot 5 izvodov ne bomo mogli pošiljati v ta namen.

d Oglase v Domoljubu bomo po Novem letu računali po novem zvišanem ceniku. Vsak, kdor namerava v »Domoljub« kaj oglašiti, naj zahteva poprej po dopisnici cenik s položnico za plačilo zneska. Cena vsakemu oglasu se računa po prostoru, ki ga oglas zavzame in ne po številu besedi. Oglase je treba doposlati najkasneje v ponedeljek zjutraj, ker se sicer ne bi mogli objaviti v številki dotičnega tedna.

d Nepotreben strah Liberalce strašno skrbi, če bo šla SLS v vlado — zakaj potem bi se korupciji, od katere žive in žro liberalci in njihove banke, približal konec. Liberalcem na uho povemo: vaši strahovi so čisto nepotrebni; dokler ne dobimo avtonomije — svoj postavodajni dezelnji zbor in pravico, da z lastnim denarjem sami gospodarimo — toliko časa ne gre naša stranka v nobeno vlado, dasi jo vsak dan vabijo in prigovarjajo, dasi so najvišji krogi za to, da naj gre SLS v vlado. Ne bo šla — najpreje pravice slovenskemu ljudstvu, potem šele pride drugo.

d 15 milijonov dinarjev izgube je ugotovil minister za socialno skrb dr. Peleš pri prehrani pasivnih krajev, ko je vodil prehrano dr. Zerjav. Pa to bi še bilo, zanimivo pa je to, da so bila pri tem živila dražja kot v prodajalni. Dr. Zerjav pravi, da je tega kriv finančni minister, ki ni dal pravočasno denarja na razpolago in so bile potem izgube radi valutnih razlik. Slavenska bnaka ni imela izgube.

d Kje je šest milijonov dinarjev? Ko je bil dr. Zerjav minister za socialno politiko, je vodil prehrano pasivnih krajev. Sedanji minister dr. Peleš pa objavlja kaj čudne reči o dr. Zerjavovem ministrovanju. Tako bi morala konzumna zveza v Mostaru dobiti za prehrano pasivnih krajev 6 milijonov dinarjev posojila od Narodne banke. Izstavljen je bila na ime te Zveze menica, toda denar je dr. Zerjav nakazal Slavenski banki, svoji mogočni zaščitnici, ki plačuje »Jutro«. Slavenska banka potrjuje, da je denar prejela, zato pa, da je dobavila Konzumni zvezi v Mostaru koruzo. Nato pa je izjavila Konzumna zveza, da ni prejela nobenega zrna. Gotovo je sedaj to, da je dobiček od teh šest milijonov neopravičeno odjedla Slavenska banka. Ne ve se pa še, kje je sploh zdaj teh 6 milijonov. Zato vsa javnost pričakuje še pojasnil.

d Po liberalno. Z veliko slovesnostjo so te dni v Ljubljani pokopali Viktorja Merlaka, soborca kralja Petra iz vstaških bojev l. 1875. Pokojnik je do zadnjega stradal in so ga ni noben orjunc, ki z njim uganjajo po smrti zase reklame, ni spomnil.

d Praveslavni koledar. Znano je, da bo pravoslavni v koledarju za 13 dni za-

daj za naml. Da se ta napaka, ki bo tekom tisočletij prestavila Božič v največjo vročino in kres v januarski mraz, odpravi, so sklenile vse pravoslavne cerkve, da se 13 dni preide in se koledar zenači z našim. Toda ljudstvo se trdovratno upira vsaki spremembi in tako se ne ve, kdaj bo zenačenje izvršeno.

d Za vestfalske Slovence se je razglasil dinarski dan. V Ljubljani bo 2. januarja. Na deželi pozneje. Vsak naj daruje za trpeče in gladujoče vestfalske Slovence vsaj en dinar, s čimer jim bo že prav mnogo pomagano.

d Vojaško pismo. Predragi Domoljub! Vedno sva si bila zvesta prijatelja, dokler me ni ločila vojaška suknja od tebe. Zato naj ti sporočam par vrstic iz Dubrovnika. Kakšno je življenje pri vojakihi, tega mi že ni potreba, da bi pisal, ker se vedno in povsod preveč sliši in vedno ona in ista pesem ni lepa. Zato ni vredno, da bi jo ponavljal, pač pa ti moram omeniti žalostno stanje za dušo naših slovenskih fantov, ki se valjajo po tem dalmatinskem blatu. Predrage slovenske matere, ki se mnogokrat jokate za svojimi sinovi, ko se bojite, koliko bodo morali prestati telesnega napore in ker ga ne boste toliko časa zopet videli. Predrage mamice, nikar se ne bojte toliko za telesne napore, ki jih mora prestati vaš sin, ker to se že prestane, saj se nismo rodili iz cukra ampak iz slovenske krvi. Ampak, ko bi slovenske matere videli, kakšno je dušno stanje mnogo njih sinov in po kakšnem blatu nečistosti se valjajo nekateri, potem bi se jokale, potem se ne bi jokale samo toliko časa, dokler ne prejmejo kartico, da je zdrav, ampak bi se spremenil v neutolažljiv jok in kako bi potem prisrčno molile noč in dan za dušno zdravje svojega sina. Tukaj se šele spoznajo naša katoliška društva, koliko premorejo in tudi jaz tega nisem prej vedel toliko ceniti, kakor sedaj cenim. Tukaj uvidim, koliko daleč so Sokoli za Orli v čistosti. Predragi starši, ako hočete imeti svoje sinove čiste in neomadeževane, skrbno jih pošiljajte v katoliška društva in ne pustite jih v sokolska in orjunska društva, ako hočete, da ne bo naša slovenska domovina postala smrdljiva mlaka. In vi duhovniki in voditelji katoliških društev in katoliškega slovenskega naroda, sodelujte z dušo in telesom, da ne pade slovenski narod v to nečisto blato. Predragi Domoljub, rad bi še kratko spregovoril s teboj, pa sedaj za enkrat dovolj, ker mogoče ne boš imel prostora na razpolago. Pa mi oprosti, in kar je predolgo, pa skrajšaj. Bog živi.

d Banditi v Makedoniji so postali tako predrzni, da prirejajo svoje izlete že v večja mesta. V Bitolju so neke noči napadli hišo trgovca Kuzmana Stojčević. V boju z roparji sta bila ranjena trgovec in njegov sin, nakar so razbojniki hišo izropali ter oba ranjenca odpeljali na vozu. Trgovca, ki je bil samo lahko ranjen, so je posrečilo pobegniti, dočim so njegovega sina odpeljali v gore. Drugi dan je dobil njegov oče obvestilo, da naj pošlje roparjem 300 napoleonov, drugače mu bodo pa ubili sina.

d Smola. Nadzornik prtljage na belgrajskem kolodvoru, Milutinovič je opazil, da iz neke košare, dopremljene z vlakom,

štrlijo bankovci po 10 dinarjev. Ker se mu je zahotelo denarja, je košaro odprl ter si natlačil polne žepce bankovcev. Imel je pa z njimi smolo. Ko je hotel v neki trgovini s tem denarjem plačati, so ga takoj aretirali, ker je denar ponarejen. Na policiji je priznal, da je denar izmaknil iz košare. Policija ga je zaprla radi talvine, za odpošiljateljem sumljive košare pa poizvedujejo.

d »Naš dom«, št. 12. Vsebina: Dr. R.: Cerkev in država. Savinja: Moji upi. Dr. Jož Jeraj: Državna vzgoja. Tugomer Samov: Tarcinij. Pod vaško lipo: Narodnogospodarski tečaj v Celju in Mariboru. — Glej, stari Bog še živi. — Dekliški vrtec. Odlomki iz mojega dnevnika. Ženstvo in srčna izobrazba. Jutranje premišljevanje in delo pridne Mieke. Društveni Glasnik. — Uredništvo in upravnništvo »Našega doma«, ki je glasilo Prosvetne Zveze, se preseli z l. 1924 v Maribor, Cirilova tiskarna, Koroska c. 5. »Naš dom« stane za l. 1924 dinarjev 15.50. List toplo priporočamo.

d Vrtec in Angelček št. 11/12 sta izšla. S tem je končan letnik 1923 obeh lepih mladinskih listov. Oba lista l. 1923 se dobila vezna. — V l. 1924. bo Vrtec z Angelčkom stal 15 Din, Angelček sam 5 Din. Upravnništvo je v Ljubljani, Sv. Petra c. 80.

d V Škocijanu pri Turjaku priredi kat. izobraževalno društvo gledališko predstavo na dan sv. Štefana in ob novem letu popoldne ob 2. uri.

d Pristni laneni češki sukanec trdko Langer prodaja po originalnih tovarniških cenah Osrednja čipkarska zadruga Pod Trančō št. 2.

Zahtevajte povsod našo domačo Kolijsko cikorijo, izvrsten prídadek za kavo.

Cevlje kupujte samo v znamko »PEKO«, ker so ti prisanano najboljši in najcenejši. Glavna zaloga Ljubljana, Breg 20, nadrobno tudi Aleksandrova cesta.

Hočes, nočes, moraš uvideti, da so »PEKATE« cenejše od drugih testenin, ker se zelo nakuhajo in jih je manj potreba.

POSKUSITE sladno kavo znamke »TRIGLAV« ter kavine mešanice »Družinsko kavo« in »Mešano kavo«. 8012

Milo kupiti se prvi zaopati!

Zato se ne dajte motiti po nižjih cenah, kajti kar je ceno ne more biti najbolje! Malo vrednejša mila vsebujejo malo masčobe tem več pa luga. Zlatorog je milo pri katerem ste sigurni največje trpečnosti Vašega perilar!

Sirom domovine.

MORAVCE.

K. Z. priredi na praznik sv. Štefana t. j. 26. dec. javen shod v dvorani katoliškega doma v Moravčah. Vsi Moravčani in Moravčanke se uljudno vabite, da se shoda polnoštevilno udeležite. Vabimo pa tudi okolice, predvsem Vrhpoljane. Poročal bo g. posl. Šteina in g. urednik Smodej. — V nedeljo, dne 30. t. m. ob 7. zjutraj se vrši shod K. Z. v Blagovici; vabljeni ste tudi Česučani in iz St. Obalta. Dopolndne ob 11. se vrši v Krašni. Moške sodelavci, udeležite se shoda v kar najobilnejšem številu.

GRIBLJE PRI PODZEMLJU.

Na Miklavžovo nedeljo 9. decembra smo blagoslovili v Gribljah nova bronasta zvonova. Kdor pozna to vas, se bo začudeno vprašal, odkod so dobili denar za drage zvonove. Vas Griblje steje namreč komaj 100 hiš; vsehani so srednje veliki kmetje in bajtari, ki pa vzdržujejo lastno občino in dvorazredno ljudsko šolo za kar potrebuje ne majhnih svet. In zdaj kar 55.000 Din za nova zvonova! Za tako malo občino je imenovani znesek strašno breme. A česa ne premore ljubezen, predvsem ljubezen do mladih zvonov! Če ni denarja, so si mislili, pa kako drugače; saj kredit in dobro ime tudi nekaj odtehtata. — Zadevo je prevzel občinski odbor pod vodstvom g. župana Stručca. Odposlali so dve prošnji: v Ameriko po dolarško podporo in v Ljubljano k ministru na razp. g. dr. Nikotu Zupančiču, svojem rojaku in znancu, po prvo pomoč. In glej, obe prošnji sta bili uslišani, kar je podžigalo k novemu nupanju. Zdaj so začeli še domačini segati v žep, prispevki so vidno rastle — in nekoga dne sta bila naročena v ljubljanski zvonarni dva zvonova, 256 kg in 400 kg teža. Pa glejte zopet, na pomoč je prišel g. dr. Zupančič; zastavil je vplivno besedo in pri pogodbi dosegel, da je zvonarna popustila pri manjšem zvonu 15 Din pri vsakem kilogramu, pri večjem pa 10 Din; bil je v stalnem stiku z zvonarno in priganjal k hitremu delu; obljubil je še nadaljno denarno pomoč. — Začetkom decembra sta bila zvonova gotova in za Miklavža odposlana v Belo Krajino. Ke so ju peljali skozi farno v Griblje, so jih slovesno posodravljali farni zvonovi in pokali možnarji. Dan blagoslovljanja, nedelja 9. decembra, je bil za Griblje velik praznik. Vsa vas na nogah, vsi neugnani od radovednosti, kakšno bo zvonenje. Cerkev so ovenčali in zastli z zelenjem kot 56 nikoli, na bori je nastopil domači odbor, zunaj za cerkvijske se streljali z možnarji. Ob 9. uri sta bila zvonova blagoslovljena. Kumovala sta g. dr. Zupančič z gospo soprogo in g. župan Stručec s svojo soprogo. Takaj po blagoslovu so potegzali zvonova v zvonik in čez eno uro sta že peča Bogu v čast in ljudem v zadovolnost. Zvonova sta jako ljubko in nežno uglasena, hiteta pa nujno po tretjem, starejšem bratcu, ki ju bo dopolnjeval v istem trizvoku. Še enkrat se oglasimo pred novim letom in tedaj vam povemo nekaj lepega.

AMBRUS.

Dne 16. dec. smo imeli zahvalno službo božjo in sprejem naših novih bronastih zvonov. Vsa slovesnost in vsa dela pri zvonovih so se izvršila v najlepšem redu in brez najmanjše neprilike. Zvonovi imajo jako lepe glasove; vsak, kdor jih sliši, jih pohvali.

IZ AMBRUSA.

Po dolgem pričakovanju smo dobili zaželjena dva zvonova. Bilo je dosti prekanja, ker vsa bližnja okolica ima jeklene, kakaj bi ne bili dobri tudi za ambrusko farno, so rekli nekateri. Vendar, hvala Bogu, zmagala je večina, ki je bila za bron. Sedaj jih imamo. Manjši (glas gis) je težak 475 kg. Večji (glas fis) ima 641 kg. Veliki, ki bo glas čis, pa še čaka boljših časov, a upamo, da ne prav dolgo, ker ljudje so tako navdušeni, da je dosti glasov, ki so pripravljani takoj žrtvovati še za velikega. Res težko je bilo misliti v tako majhni fari na bronaste zvonove, pa resna volja faranev in naših dobrih Amerikancev, ki so poslali okrog 80.000 K, je pripomogla, da so se naše želje izpolnile. Zvonove smo uredili in obesili sami v popolno zadovoljnost vseh. Največja zahvala zato gre č. g. Iv. Zavbi, župniku, ki je napravil natančen načrt, po katerem se je vse izvršilo. Marsikatera prečuta noč in skrb polni dan

mu je bil, predno je bilo vse gotovo. Zato pa vsi hvaležni farani Vam kličemo: Bog Vam plačaj! Zvonovi pa na delo nas budite, našega duha povzdiguje gori v visave, kjer je naša prava domovina.

IZ SV. VIDA NAD CERKNICO.

Dne 8. t. m. smo doživeli dolgo zaželjen dan, ko nam je č. g. dekan Jozef Juvanc iz Cerknice ob asistenci č. g. iz Rakovca in domaćega g. župnika slovesno blagoslovil in posvetil dva nova bronasta zvonova. Radosti veselja je rosilo sluhernemu oko, ko nam je blagi naš rojak č. g. dekan v jedrnatih besedah obrazložil pomen in namen zvonov, kar nam ostane v trajno hvalečnem spominu. Zato si štejemo v dolžnost tem potom izreči č. g. za prisotnost in izvršitve tega velepomembnega lepega obreda najlepšo zahvalo. Lepa hvala tudi vsem drugim navzočim, ki ste se udeležili tega slavlja ter pripomogli k tako obilnem darovanju v znesku 36.962 kron in štiri dolarje za zvonove. Bog povrni mnogotero vsem darovalcem! Nova zvonova sta posvečena veliki (es 1058 kg) na čast sv. Vidu, Srcu Jezusovemu in sv. Jožetu, srednji pa (ges 616 kg) na čast sv. Valentina, Srcu Marijinemu in sv. Florjanu. Ostali ima glas h. Zvonove je viliha Strojna tovarna in livarna v Ljubljani in staneta brez obesa nja in prevoznih strokov 602.150 kron. K tej svoti smo še plačali toliko, da dolgujemo še 90.000 K in poleg še stroške obesa nja in prevoza. Dal Bog, da bi se ta čim prej poravnal ter nad vsemi dobrotniki vršile in uresničile pomembne besede napisane na velikem zvonu: »Ko glas naš zadoni, naj dviga tvoj slovek k Bogu ti, ter zle duhove in vetrove razprši, ob grobu pa v raj vneji te spremiti. Tako tudi napis srednjega zvonu: »Marijo castite, v njeno varstvo so izročite, da zdravi pred ognjem in vojsko v miru živite.«

SMARTIN PRI KRANJU.

V nedeljo, dne 16. t. m. so se izvršile posvečenje štirik novih bronastih zvonov res slovesno. Že zjutraj pri prvem sv. opravila je bila udeležba velika. Glavno sv. opravilo je bilo ob 9. uri; pridiga o pomenu zvonov in njih službi, nato slov. sv. maša z obilno asistenco. Po sv. maši se je vršilo posvečenje zvonov, kateremu je prisostvovala velika množica vernikov domačinov in tujecev, ki je z napetostjo sledila prelopm obredom. Pridigoval, celbiral in posvečeval je č. g. dr. Cokal, stolni kanonik. Dan je bil izredno lep. Solnce je sijalo kakor v poletju. Ob 12. uri je slovesnost zaključilo poldanako zvonenje. Prvih je povabili k molitvi naš veliki zvon svoje sosede-farane, katerim se je bralo na obrazih njih gananje in veselje. V prvih dneh se bodo zvonovi oglašili še iz stolpnih lin, od koder bodo klicali farane k molitvi, miru in ljubezni.

JANČE.

Dne 2. decembra smo imeli krasen od vseh faranov občinski zbor podružnice K. Z. Zborovanje je vodil podružnični načelnik g. Jelnikar, G. Gale, načelnik trebeljske okr. KZ. je v glavnih obrisih pojasnil politični položaj, nato pa je isti v krasnem govoru orisal pomen, namen in potrebo organizacije KZ. Predpričal nas je, kako potrebno je, da je kmečko ljudstvo organizirano v pravi organizaciji, katera skrbi za njegovo pravno varstvo, ga uči, bodri in vodi, da ostane zvesto pravim načelom, ter da ga izkoriščevalci in bujskači ne morejo vznemirjati, nadalje, da nas vzgojuje za zavodne ljudi, veže z trdno vezjo sloge in bratske ljubezni. — Iz poročila načelnika, tajnika in blagajnika se razvidi, da je vodstvo na pravem mestu in marljivo delaje. Imamo 181 članov, imeli smo sej in 3 sestanke od zadnjega obč. zbora. — Uredili smo si zopet dober odbor, nakar smo sklenili več resolucij in protestov ter Jugosl. klubu za junaško borbo za naše pravice izrekli zahvalo, nato je pevski zbor pod vodstvom g. Jelnikarja zapel par krasnih pesmi, ki so nas razveselile in navdušile. — G. Gale, gnujen valed vtisov dokaza naše zavodnosti, marljivosti in zvestobe, se je zahvalil za udeležbo vsem navzočim in pevskemu zboru, ki je s svojim nastopom slavnost povzdignil. Povdarjal je, da v teku 12 letnega delovanja na polju kat. organizacij, ni bil še priča tako legemu zberevanju, kot je bilo naše, v tako gorati, a preprostim, a zavodnim kmečkim ljudstvom naše Dolenjske so Janče prve, ki slave triumf zdrave politične zavesti. Vse KZ. naše Slovenije imajo zgled, kaj se z marljivostjo doseže, ravno na Jančem. Ali zmorejo samostojneži kaj takega, ki po cerkvenih romarskih shodih

agitirajo za stranko, ki širi posarovelost med ljudstvo? — S pozivom na složno delo v organizaciji in vstrajanje v zavesti je g. Gale končal svoj v srce segajoč govor, kojemu je sledilo dolgotrajno odobravanje. Razšli smo se navdušeni z obljubo, da ostanemo zvesti člani organizacije, katera pa tudi v resnici skrbi za nas.

SMARTIN PRI KRANJU.

Tukajske kat. izobr. društvo je priredilo v nedeljo, dne 25. nov. v svoji dvorani predavanje s sklopičnimi slikami. Naše izobr. društvo, ki je doslej omejevalo svoje delovanje izključno na gledališki oder, je s tem korakom krenilo na pot, ki bo — ako bodo društvo te vrste prireditve stalno gajilo — vedla do željnih sadov, ki so doslej, žal, ostajala. — Napačno, a neredko je mnenje, da izobr. društvo, to ali ono, vrši svojo nalogo izključno s prirejanjem gledaliških predstav. Res je sicer, da je večina naših ljudskih iger namenjena ljudstvu v vzgojo in proubo, res pa je tudi, da istotako večina naših ljudskih iger ne dosega ne svojega in ne namena kat. izobr. društva. Tistih par dobrih zrn, ki jih igra vsebuje in ki utegnejo vzgojno vplivati na gledavca, je neznatnih v primeri s škodo, izvirajočo iz posameznih neprimernih točk in podlijevih prizorov v predstavi. Kakor vsaka organizacija sploh, tako tudi izobr. društvo potrebuje v svrhu svojega obstoja materialnih sredstev. Ne sme pa denarno vprašanje izpodrinuti prve in poglavine naloge kat. izobr. društva: vzgoja in izobrazba ljudstva. S prirejanjem odskih predstav se koristi predvsem družt. blagajni, dočim vzgojni uspehi niso vedno prvostvni. Upravičeno je torej želiti, da prepoznajo in za izobrazbo ljudstva neprimerno igre kratkoma lozinejo z odrov ter nadomeste s poučnimi predavanji, ki imajo popolnoma drugačen uspeh kot predočevanje nesmiselnih ljubavnih komedij. — Naval pri nedeljskem predavanju je jasen dokaz, da naše ljudstvo ni brez smisla za izobrazbo. Zato je želiti, da se te vrste prireditve po možnosti nadaljujejo, kar je bilo vrhatega tudi obljubljeno.

Naj bi se društvo v bodoče v večji meri zavedalo svoje naloge, to je naša želja, ki jo tukaj polgamo našemu kat. izobr. društvu v blagohotno uvatevanje. — Bog živi!

KRIZE PRI TRIZCU.

Pred več leti je neki premožni samostojni trgovec v Križih zaprosil za prestopoljno občinsko kvezo občine Križe, nato je bil sprejet proti taksi 30 kron. On jih ni plačal in tudi ni bil v register vpisan. V zadnjih dneh je bilo zopet v seji obč. odbora sklenjeno, da je sprejet proti taksi 100 Din (400 K). Teda zopet ni hotel plačati in se je pritožil na županstvo. — Zupanstvo občine križe je vso zadevo dalo na pristojno oblast, da naj to zadevo reši. Oblast je odločila, da je bil prvi sprejem veljaven. Kož bi torej moral plačati takso 30

Vsem čitateljem „Domoljuba“ blagoslovljene božične praznike želi uredništvo.

Besede papeža Pija X. Mnogi še vedno ne razumejo pomen časopisja. Niti ljudstvo niti duhovščina se ne pečata z njim, kakor bi se morala. Stari ljudje večkrat pravijo, da je časopisje novotarija in da so se preje duše reševale prav tako dobro brez njega. Da, preje, preje! Ne pomislijo pa, da trup slabega časopisja ni bil tako razširjen kakor danes in da raditega tudi protistrup — dober časopis — ni bil tako zelo potreben. Živimo v drugačnem času kot preje in obžalovanja vredno dejstvo je, da se krščansko ljudstvo po brezbožnem časopisju vara in zastruplja. Zastonj boste zidali cerkve, imeli misijone, ustanavljali šole, vsa vaša dobra dela bodo razdrta, vsi vaši napori brezuspešni, če se ne boste istočasno znali opremiti z orožjem krščanskega časopisja. Verni Slovenci in Slovenke, upoštevajte velike besede svetega papeža.

K. Škulj:

Kam s fantom?

I.

Na zborovanju Jugoslovanske Obrtne Zveze ob priliki katoliškega shoda sem med drugim predlagal, da naj Jugoslovanska Obrtna Zveza v Ljubljani prevzame tudi skrb za to, da se fantiči, ki prihajajo z dežele učiti se v mesto raznih obrti, spravijo k mojstrom, ki bodo skrbeli ne le za dobro izučbo v rokodelstvu, trgovini ali obrti, marveč bodo pazili tudi na dobro vzgojo svojih učencev. Moj predlog je predvsem meril na kmetško mladino. Smatram to za tako vazno, da zaprosim uredništvo našega največjega lista Domoljuba, naj dovoli tej mali razpravi malo prostora. Stvar je važna, povdarjam pred vsem s kmetškega stališča. Položaj slovenskega kmeta je danes tak, da še sam kmet ne more shajati več s svojim kmetovanjem, vsak si mora, ali pa si bo moral oskrbeti še kak zasluzek. Če pa sam ne more shajati na kmetškem domu, kaj še le, da bi mogel več sinov postaviti na svoj grunt in zavesti, da bodo lahko živeli ob kmetškem delu. To velja za slovenskega kmeta.

V Banatu ali Lački je seveda položaj drugačen. Zadnjič sem obiskal Sombor. Človek bi mislil, da je to mesto, kjer je polno uradništva, trgovcev, obrtnikov i. dr. Pa ni tako. Večina hiš pripada kmetom. Ti imajo namreč kmetško posestvo zunaj mesta 10 do 20 kilometrov daleč, to je hišo, gospodarsko postopje in sploh vse, kar spada k kmetškemu gospodarstvu, tudi svoja stanovanjska hiša ima poleg, a glavni njegov stan je v mestu, kjer ima lastno hišo s popolno opremo, a brez gospodarskega poslopja. Na svoji kmetiji, ki ga imenuje salaš, ima svoje posle, on kmet vodi vse gospodarstvo sam, a vodi ga iz mesta, kjer ima svoje glavno bivališče. So kmetje, ki imajo po 3 salaše. Če ima tak kmet več sinov, jih lahko razpostavi po salaših, saj en salaš vrže po več vagonov pšenice

in več vagonov koruze, pa ima 12 konj in 32 govedil. Pri nas vsega tega ni. Če ima naš kmet več sinov, že zgodaj ugiblje kako jih bo razpostavil v posamezne stanove, ker če bi svoj grunt delil, bi bili v Sloveniji v 15 letih sploh sami kajzarji. In tu nam v naših organizacijah nekaj manjka. Kmetu nikdo ne gre na roko ko je na tem, da bi sina dal od hiše n. pr. učiti obrti, trgovine i. dr. No pa oče si še kako pomaga, kaj pa če vdova z več otroci, kadar pride do tega trenutka. Poprašuje, prosi, ponuja svojega otroka in često ga vsili kakemu mojstru pod nizkimi pogoji, ga spravi v kako hišo, kjer se fantova usoda docela spremeni. Nima verske vzgoje, nima potrebnega poduka in nadzorstva, nima prave družbe, skratka, fantič, 14 let star, pride docela v tuje ozračje, ki je često polno strupa, tako, da se mladič že v najnevarnejši dobi spridi. Stariši bi otroku radi pomagali, a marsikateri oče je tiho, in zadovoljen, da ga je sploh kam vrnil, saj mu na glavo hodi že mlajši sin, kateremu išče mesta. Pa še drugo pride v poštev. Fant mora od hiše, 14 let je star, toda vprašanje kam? Ali za kovača, krojača, mizarja, mehanika, trgovino i. dr.? Sin očeta prosi: »Oče, za kovača bi šel rad! Oče vpraša tu, vpraša tam — ni prostora. Slučajno pa naleti na čevljarja, ki bi sprejel enega vajenca. »E, fantek, pa se premisli, boš pa za čevljarja.« S tem je življenje fantku določeno in dečko, ki bi ga veselilo kladivo, šivanka ali oblič, meta hočeš nočeš na čevljarški stol ali pa obratno. Prisiljena stvar pa nobena ni dobra pravijo, tako tudi obrt ne! Kaj pa je iz tacih ljudi? Ali slab delavec ali pa obesi vse svoje znanje, ki si ga je pridobival 4 leta na klin, pa skoči v drugi posel. Govorimo še jasnejše. Ker je oče v zadregi, odda sina, kamor se urajma. Morala ga porine mojstru, ki je organiziran v nasprotni organizaciji, osobito po mestih, in tako priroma fantič domov poin drugega duha kot je odšel, se pogospodi, se posokoli, in se tako predrugači, da je često celi vasi v pohujšanje. Slučajeje je več kot dovolj! Ni čuda, da iz tacih sinov, ki so prišli iz kmetške hiše, postanejo pozneje ljudje, ki so tuji kmetškemu duhu in ga često zaničujejo, nočejo umeti njegovih težnj!

Je kaj odpomoči?! Kako je drugje?! Malokje imajo tako lepo v tem oziru urejeno kot na Hrvaškem. Je velika organizacija takozvana Radiša, ki se je iz malega početka razvila v tako organizacijo, da je, lahko rečemo postala last naroda. Radiše glavna naloga je, skrbeti za revne kmetške in delavske sinove, ki kažejo veselje za obrt, jim oskrbeti potrebne šole in dobrega zavoda ali pa dobrega mojstra. Društvo zbira denar na vseh straneh, s članarino, z darili, z raznimi prireditvami i. dr. Uspeh je sila lep! Pred 3 leti je Radiša napravil v Zagrebu razstavo raznih izdelkov svojih gojencev. Na tej razstavi, ki je bila obenem tudi razstava domače obrti hrvatskega naroda, sem videl n. pr. stroj, ki ga je izumil preprost reven fantiček iz Slavonije. Izum mehaničnega značaja je sicer že obstojal in je v prometu že delj časa, a fantič ga je

do cela nezavisno že od obstoječega izumil. Sama Radiša je oskrbela, da je nadarjeni Hrvat prišel v šole in že danes obeta biti slovit inženjer. Da ga ni zalezla Radiša, bi bil fant priprost kovač in bi vsi njegovi talenti ostali zakopani, Ravnatelj Radiše mi je takrat pripovedoval še druge lepe uspehe in baš pred enim letom sem čital, da je ravnatelj Jobst odšel v Ameriko, kjer išče za Radišo prijateljev in podpore tudi pri ameriškanskih Hrvatih. Mi Slovenci rabimo kaj takega!

Trdin, da osobito sedaj nastaja potreba po taki organizaciji. Zakaj?! Zato ker slovenski grunt vsak dan težje preživlja kmetovo družino, pa naj si je še tako pridna, pa tudi za to, ker se Amerika vedno tesneje zapira našim ljudem. Živeti pa moramo vsi! Pa tudi zato, ker je res kar pojo Koseski: Slovenci! Um Ti je dan! Naš narod je dal imenitne može, a narod sam jih menj pozna nego tujci! Koliko je pa še zakopanih talentov v našem narodu! Med obrtniki, rokodelci, v mehaniki, v kiparstvu, risbah, kaki talenti se porajajo, a ker je revež ostane vedno revež in pri tem človek zgubi veselje, pa se talent zruši!

Za naše gospodinjje.

VZGOJA.

Vzgoja zahteva skupno in enotno delovanje očeta in matere. V prvih letih otrokovega življenja pa je celotna vzgoja v rokah matere. Skrbeti mora za vse, kar pospešuje telesni in duševni otrokov razvoj. Skrb za telesni razvoj zahteva vse, kar jo za rast in prehranitev otrokovega telesa potrebno toliko časa, da more otrok skrbeti sam zase. V duševnem oziru pa zahteva vzgoja, da je otrok deležen vseh tistih pripomočkov, ki ga pripeljejo do samostojnega dela v življenju. Dolžnost staršev je, da ga uče doma, pošiljajo v šolo in ga pripravijo za poklic, ki je otrokovim lastnostim in zmožnostim najbolj primeren. Mnogo važnejša pa je versko-moralna vzgoja. Saj je edini namcu in najvažnejša naloga vsakega človeka, da služi Bogu in se večno zveliča. Za to nalogo je treba vzgajati otroka od zgodnje mladosti. In ti, mati, moraš biti ponosna na to, da imaš pri tem glavno delo — Verska vzgoja mora pričeti že v najnežnejši dobi, že tedaj, ko otrok še ne razume pomena vseh materinih besed, a vendar tako nepremično visi na njenih ustih, ki mu govore o Bogu in svetih rečeh. Le mati zna govoriti svojemu ljubljencu tako primerno, da se njegovemu srčecu napolni z gnušom do vsega hudega, vzplamti pa v ljubezni za vse dobro in lepo. Z vsakdanjo vajo ga uči ukloniti pameti in razumu svoja nizkolna čustva: čunost, sladkosnednost, lenoba, nevoščljivost, jezo, sebičnost itd. Le mati s svojim materinskim čutom zadene pravo in le nji se otrok rad in z veseljem pokori. Zato ji ni težko viliti v otrokovo srce ljubezen do resnice, čistosti, hvaležnosti, dela, skromnosti, spoštljivosti itd. S temi vsakdanjimi vajami je mati že privzgojila otroku nekako spoznanje za to, kaj je prav in kaj ni prav. Zdaj, ko

razločuje to dvoje, je prišel razum do veljave: otrok razloči dobro od hudega, spoznan, kaj je greh. V teh vajah, ki so trajale vsa ta leta, ki jih je preživel otrok samo v domači hiši, se mu je vcepil v srce stud nad grehom, ki žali Boga. Zato pa se mu je vkoreninil v srce tudi strah božji, ki ga bo spremljal skozi vse življenje. Otrok mora biti presunjen od resnice, da Bog vse vidi, da sovraži hudo in ljubi dobro. Že v vseh teh letih je učila mati otroka tudi moliti in se zatekati k Bogu v vseh časih in zadevah. Pokazala mu je tudi druga verska sredstva, zlasti sv. mašo in sv. zakramente, da ga že v zgodnji mladosti privadi na koristno rabo teh virov božje milosti. Seveda pa mu je vsadila vsrce tudi iskreno in resnično ljubezen do Boga, ko mu je pravila o Njem, vsemogočnem, neskončno modrem in dobrofljivem Očetu, ki nas je ustvaril, nas ohranjuje, vodi, vlada in obiplje vsak dan s svojimi dobrotami in nas bo, ako mu zvesto služimo, za večno sprejel v nebesa.

Ne misli pa, da so te resnice pretežke za tvojega otroka in jih ne more razumeti! Saj prihaja sv. cerkev s svojimi ljubkimi skrivnostmi ravno otrokovemu razumevanju z vso pripravnostjo nasproti. V jaslicah na slami leži ubogi, nezmožni otroček, Sin božji. Iz nebes je prišel, da bi postal v vsem enak tvojemu otroku, da ga odreši in mu je vodnik v nebesa. Umirajoč visi na križu v bolečinah in sramoti. Najnedolžnejši in Najsvetejši, iz ljubezni do nas in tudi do tvojega otroka. Zgodaj že ga utrjuješ v tej veri, ko ga vsak dan večkrat prekrižaš na čelu, ustih, prsih. Ne boj se, mati, da bi te resnice no našle pot v srce tvojega otroka! Le govori mu o vsem tem, le pokaži mu o priliki te reči! Osrčuje pa naj te tudi zavest, da Bog sam deluje v čisti notranjosti tvojega otroka in prižiga ob pravem času lučke njegovemu še ne razvitemu razumu.

Tako vidiš, da je verska vzgoja temelj in središče celotni vzgoji, je pa tudi res duša vse vzgoje, ker jo vodi in vzdržuje v pravih mejah in ji nudi tudi najprimernejša sredstva. Najvažnejše sredstvo pri vsej vzgoji je dober zgled staršev, zlasti matere, ki je otroku vedno najbližja. Vsa druga sredstva, kakor: nauk, svarilo, plačilo, kazen itd. so brez vrednosti, ako jih ne podpira dober zgled. Saj otroci tako hitro opazijo, ako starši delajo drugače, kakor zahtevajo od svojih otrok. Naravnost strašna je odgovornost staršev za vse pohujšanje, ki ga dajejo otrokom z lahkomišelnim življenjem, nesposobnim govorjenjem, s prepiri, sovraštvom, kletvino, zlasti z malomarnostjo v verskih rečeh. Zlasti tu veljajo silno resne besede Kristusove: »Ako pohujša katerega izmed teh malih, ki verujejo v mene, bi mu bilo bolje, da se mu obesil mlinski kamen na vrat in bi se potopil v globočino morja.«

KNJIGE.

Mohorjeve knjige so zopet prišle. Ali veš, ljuba gospodinja, kako dolžnost imaš do njih? — Kdor je hodil po naših kmetških domovih, je gotovo opazil, da Mohorjeve knjige ne uživajo tistega spoštovanja, ki jim gre. Saj so bile baš Mohorjeve knjige prve, ki so l. 1852 začele širiti izobrazbo med nami. Veliki ljubitelji slovenskega

ljudstva A. M. Slomšek je ustanovil Družbo sv. Mohorja prav s tem namenom, da bi širila izobrazbo in omiko med nami. Koliko lepih knjig je že izšlo iz te družbe! Kako lepa družinska knjižnica! Res je, da ima marsikatera hiša spravljene in lepo urejene vse te knjige. Zalostno pa je tudi, da marsikje leže po mizah in klopeh, da postavljajo nanje lonce, sklede in latvice, da jih rabijo za pokrovke, pa tudi za zavijalni papir. Tem hišam in zlasti njihovim gospodinjam veljajo besede: Mohorjevim knjigam v tvoji hiši častno mesto!

Dobra knjiga ti je zvesta prijateljica, mnogo boljša in zvestejša kakor tvoje prijateljice v vasi, ki tako hitro izpremenijo svoje mnenje; dobra knjiga pa je stalna, zvesta in neizpremenljiva prijateljica. In take dobre knjige, zveste prijateljice so vse Mohorjeve knjige že od nekdaj. V njih najdeš zabave, razvedrila, pa tudi pouka in sveta zase in za celo družino.

Današnji svet je preplavljen z manjvrednimi, a tudi naravnost škodljivimi knjigami. Zalostno je, da že knjige za otroke kaj rade izrivajo ono res otroško in ljubeznivo snov, ki naj bi otroku nadaljevala one nauke, ki jih je vcepila skrbna mati in dobra šola. Kako zelo pogrešamo v njej sicer neopazno podane, a vendar tako potrebne verske podlage! — Kako vedno bolj redke postajajo knjige zabavne vsebine za odrasle, ki bi ostale v pravih mejah in ne bi žalile čuta sramežljivosti. In s kakšno lahkomišelnostjo se kupujejo knjige na sejmu ali v katerikoli trgovini! Ko kupuješ obleko ali čevlje, tedaj presodiš in pregledaš natančno, če je blago močno in trpežno in seveda tudi lepo in primerno. Ko pa kupuješ knjigo, pogledaš le na platnice in vezavo, kvečjemu še, kakšne slike, vsebina, pisateljevo ime pa ti je postranska stvar. Kupiš knjigo in jo neseš domov in z njo — morebiti tudi strup v svojo družino. Saj je znano, da se je največ zla pri nas razširilo in se še razširja ravno po slabih knjigah in časopisih. Zdad v zimskih večerih kaj radi beremo. To vedo tudi naši sovražniki in nam s hinavsko prijaznostjo ponujajo čtiva pod najrazličnejšimi nedolžnimi naslovi in imeni. Ko pa se zatepimo v knjigo, tedaj štrle v nas čudno in strašno pošasti, ki nam žugajo izpodkopati temelje naših družin, ko nam pripovedujejo stvari, katerih smo se dostaj ogibali in bali, ker so po božjih in svetnih postavah prepovedane. Ali je polem čudno, če se rušijo svete vezi naših zakonov in družin? Ali je čudno, če se s čudnimi in nezdravimi mislimi polnijo glave našim mladeničem in mladenkam, da delajo le še prisiljeno in brez pravega veselja?

Tem naskokom naših sovražnikov na našo najsvetejšo stvar moramo napraviti močno obzidje s tem, da kupujemo in naročamo res samo dobre knjige. Ni pa nam treba hoditi daleč, kajti vsem tem neprilikom odpomorejo Mohorjeve knjige, v katere pišejo naši najboljši pisatelji, ki poznajo potrebo našega srea in nas ne vodijo na stranpota.

Od tebe, pa ljuba gospodinja, je odvisno, da vrše Mohorjeve knjige res svoje poslanstvo. Preskrbi jim lep prostor v hiši skrbi tudi, da jih res preberete, skrbno

jih shrani, da jih zopet hitro vzameš v roko, kadar bo treba! V tvojih rokah so najlepši družinski zakladi, naj bodo tudi Mohorjeve knjige!

Črtice iz sedanjih dni Cerkve

Skesani razbojnik. Dne 28. februarja 1923 so v Kolinu usmrtili morileca H. V. svoji mladosti je imel zanikrne stariše in tudi šole ni redno obiskoval; vendar si je toliko opomogel, da se je izučil za ključavnicarja. Tudi oženil se je; toda med vojsko se je s svojo ženo spril, se ločil od nje in živel razuzdano z javnimi vlačugami. Zato je bilo treba seveda denarja; ker ga ni imel v izobilju, je začel krasti. S tem pa je še bolj zašel na napačna pota. Da bi se izognil roki pravice, je pobegnil iz kraja. Pa policija je kmalu našla sled za njim. Ko pa ga je hotel policaj prijeti, je H. policaja ustrelil. Kmalu nato je izvršil nov vlom, pa zopet so ga zasačili. Ko pa so ga imeli v preiskovalnem za-

Moj
ljubljenček
dobiva sedaj
često

Z
znamko
ČAJNA ROČKA

ki prežene vse hude predavne molnje in se kol
dodatele k otroški mlečni hrani sijajno obnese

Čaj s znamko „Čajna ročka“ se dobiva le
v izvornih zavitkih z natisnjeno varstveno znamko
„Čajna ročka“ v vseh z lepki označenih trgovinah.

poru, je nekega dne ustrelil paznika in pobegnil. Pa beg je trajal malo časa; zakaj kmalu so mu bili zopet za petami in sedaj ga je porotno sodišče obsodilo na smrt. Ko pa je čakal smrtne izvršitve, tedaj ga je srečala milost božja. Začel je kazati znamenja srčnega kesanja. »Po pravici so me obsodili,« je ponavljal, »s svetom sem jaz opravil,« ko so nekega dne ob petih popoldne sporočili, da bo drugi dan ob osmih obglavljen. V tej noči pa je napisal kot sam pravi »nekak opomn na mladini in starišem,« v katerem piše sledeče: »V očigled smrti, ki jo prestanem po preteku nekaterih ur, vam rečem: Spominjajte se četrte božje zapovedi: Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji. V tej zapovedi pa so obseženi vsi drugi, ki vam ukazujejo v božjem imenu, zlasti še učitelji in posebej duhovniki. O nikar jih ne zametujte! Jaz sem jih sicer zaničeval in jih zasramoval. Pa kaj imam sedaj od tega? — Krepčajte same sebe v pogosti molitvi, z obiskom cerkve in zlasti z večkratnim prejemanjem svetih zakramentov. Jaz sem sicer zopet večkrat obupal nad božjim usmiljenjem tukaj v ječi; toda znova sem začel moliti, zopet sem prejel sveto obhajilo, in reči moram, da sem našel pri tem resničen mir in tolažbo. ... O kolko miru in tolažbe prejme človek vprav v svetih zakramentih to ve le tisti, ki gleda smrti v obraz. — Z mirnim srcem vam rečem: Vi niti oddaleč ne slutite, kakšen mir zadobi človek v svojem srcu, kadar se resnično spravi z božjim Zveličarjem.

Mladina! Bezi proč od krajev pregreh! Pojdi v lepo, svobodno naravo! Opazuj jo s premislekom! O, ali hvalite Boga tudi za to dobroto? .. Nikar ne zapusti Cerkev! Kdor jo je zapustil, naj se zopet k njej vrne! Strnite vsi svoje vrste in bojujte se zanjo v znamenju križa!

Se kratek opomin vam, ljubi stariši. Vzgojajte svoje otroke, zakaj otroci so dar božji. On ne bo tirjal odgovora od vas samo za njih telo, več, glavni odgovor bo za njih dušo. Dajajte otrokom lep zgled! Nikar ne obupajte nad njimi, še tudi so časi žalostni! Molitev, samo molitev, da moč. Pojdite vsi k sv. zakramentom, zlasti sedaj za veliko noč. ... Jaz nisem poznal ne očetove ne materine ljubezni. Stariši, ali niste vi sami, ko ste bili mladi, hrepeneli po ljubezni? Ali ste mar radi videli, če so se vaši stariši vpijanili in se prepirali med seboj. Kar ste pa vi zahtevali od svojih starišev, to zahtevajo otroci od vas.

To je torej opomin skesanega grešnika na pragu v večnost. Zjutraj je pri sveti maši še enkrat prejel sveto obhajilo. Nato pa je nastopil s zvezanimi rokami na hrbtu svojo zadnjo pot. Ginjen so je tik pred smrtjo še enkrat zahvalil vsem uradnikom in duhovnikom za vso njihovo ljubeznivost. Ko so ga trdo zvezali, tedaj

je pogledal proti nebu, rekoč: »Nebeški oče odpusti mi moje grehe in bodi mi milostljiv sodnik!« In ko so mu sklonili glavo pod sekiro, je še rekel: »Jezus tebi živim, Jezus tebi umrjem, Jezus tvoj sem živ in mrtev. Amen.« In sekira je padla in je storila konec življenju. Navzoči pa so jokali.

(Dalje prihonjič.)

Dekle z Močevja.

(Švedski spisala Selma Lagerlöf.)

Gudmund ni takoj odgovoril. Šel je k nevesti in ji prožil roko. Sedela je nepremično, kot bi ga ne videla.

»Ali mi ne boš rekla zbogom, Hildur?«

Pogledala ga je mrzlo s svojimi velikimi očmi.

»Si v tej roki držal nož?« ga je vprašala.

Gudmund ji ni odgovoril besedice, temveč se je obrnil k županu.

»Da, sedaj sem si svest svoje krivde,« je rekel. »Nima res pomena, da bi poroko odlašali.«

S tem je bil razgovor končan. Gudmund in Erland sta odšla. Morala sta iti skozi več sob, preden sta prišla ven. Povsod sta videla priprave za poroko. Kuhinjska vrata so bila odprta in videla sta mnogo ljudi, ki so v nujni zaposlenosti tekali semtertja. Dišalo je po pečenki in pečivu. Stedilnik je bil poln velikih in malih loncev, poave, ki so sicer krasile samo stene, so sneli in jih uporabili. Vse to pripravljajo za mojo poroko,« je pomislil Gudmund, ko je šel mimo.

Ko je šel tako skozi hišo, je dobil vpogled v vse bogastvo te stare kmetске hiše. V jedilnici je videl mize, ki so stale v dolgih vrstah, pokrite z srebrnimi čašami in vrči. Prišel je v sobo, kjer so na stenah visele dolge vrste oblek. Ko je stopil na dvorišče, je videl množico starih in novih voz, iz hleva so pravkar pripeljali sijajne konje in na konje položili krasne odeje. »Vse to bi bilo lahko moje,« je pomislil, ko je stopil v voz.

V trenutku se ga je polastilo grenko kesanje. Najrajši bi bil skočil z voza in hitel nazaj, da bi rekel, da vse skupaj ni nič res, da se je hotel samo pošaliti in jih prestrašiti. Zdelo se mu je brezumno, da je priznal. Kaj mu sedaj pomaže? Nihče ne bo imel od tega koristi. Oni je pač mrtev. Ne, to priznanje ni imelo drugih posledic, kot da je še njega potegnilo v pogubo.

Zadnje tedne se te poroke ni več tako zelo želel; sedaj pa, ko se ji je moral odreči, je čutil, kaj je bila vredna. Pač mnogo je, izgubiti Hildur, Erikovo hčer in vse, kar njej pripada. Kaj zato, da je svojevoljna in oblastna! Eila je vendar prva v okolici in potom nje bi prišel do moči in časti.

Ni se pa žalostil sedaj samo radi Hildur in njenega imetja, ampak tudi radi mnogih malih stvari. V tem trenutku bi se peljal v cerkev in vsi, ki bi ga videli, bi ga blagovali. Pri poročni mizi bi sedel na častnem mestu. Nahajal bi se sredi veselja in plesa. Odšel mu je sedaj velik dan sreče.

Erland je parkrat nagnil glavo in se ozrl na sina. Ni bil več tako lep in jasen kakor zjutraj, temveč je sedel top in mračen z ugaslim pogledom. Oče bi pač rad vedel, ali se sin kesa svojega dejanja, rad bi ga vprašal, vendar je smatral za umestnejše, da molči.

»Kam se peljemo sedaj?« je vprašal Gudmund čez nekaj časa. — »Bi ne bilo najboljšo, da se peljemo takoj k sodniji?«

»Najprej moraš iti domov, da se odpočiješ in naspiš,« je dejal oče. »Zadnje noči pa nisi mnogo spal.«

»Mati se bo prestrašila, ko nas bo zagledala.«

»Ne bo preveč presenečena,« je rekel oče, »zakaj ona ve prav toliko kot jaz. Vesela bo, da si priznal.«

»Zdi se mi, da se mati in vi vsi skupaj veselite, da ste me spravili v nesrečo,« je grenko pripomnil Gudmund.

»Vemo, da si mnogo izgubil, ker si pravično postopal,« je rekel oče, »ne moremo drugače, moramo se veseliti, da si premagal samega sebe.«

Gudmund je mislil, da ne bo mogel prenesti, da bi se peljal domov in poslušal te ljudi, ki ga bodo slavili, ker si je uničil prihodnost. Skušal je dobiti pretvezo, da ne bi nikogar srečal, preden se ne bi nekoliko umiril. Peljala sta se baš mimo mesta, kjer zavije pot na Močevje.

»Oče, ne bi li malo ustavili? Mislim, da bi šel gori k Helgi in ž njo govoril.«

Oče je radevolje ustavil konja. »Le pridri domov kakor hitro moreš, da se boš odpočil,« je rekel.

Gudmund je šel proti gozdu in se kmalu skrnil med drevesi. Ni mislil na to, da bi poiskal Helgo. Vesel je bil, da je sam, čisto sam. Divji srd proti vsemu se ga je polastil, bral je kamenje, ki mu je ležalo na poti in večkrat je obstal, da je odlomil vejo, ker se je z licem zadel ob list. Šel je proti Močevju, šel pa je mimo kočice dalje in plezal proti vrhu. Kmalu pa je bilo že težko priti naprej. Zapustil je stezo; če je hotel dospeti na bližnji vrh, je moral prekoračiti široko strugo potoka, ki je bila polna ostrorobih skal. Bila je nevarna pot preko teh ostrih pečin in lahko bi si polomil vse ude, če bi le enkrat napačno stopil. Dobro se je zavedal tega, vendar je šel dalje. V nasladi mu je bilo izpostaviti se nevarnosti.

»In če padem, me tu gori ne bo nihče našel,« je mislil. »Pa kaj to? Pravtako dobro lahko tu ležim in umrjem kakor če sedim leta in leta med stenami ječe.«

Vendar je šlo vse dobro in par minut na to je že stal na vrhu. Nekoč je šel preko hriba gozdni požar. Vršič je bil še sedaj gol in od tu je bil razgled daleč naokoli. Videl je dolino in jezera, temne gozdove in rodovitna polja, cerkve in gradiče, kmetске kočice in velike vasi. Tam v daljavi je ležalo mesto, zavito v bel pajčolan solčnih žarkov, iz katerega je mo-

Srečno in veselo novo leto 1924

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem - mlinsijem specialna togovina za mlinske potrebnosti

ČADEŽ & BRCAR, Ljubljana,

Kolodvorska ulica štev. 35.

lelo par svetlikajočih se stolpov. Preko dolin so se vile ceste, ob gozdnem robu je drdral vlak. Celo kraljestvo se mu je razprostiralo pred očmi.

Vrgel se je na tla, a še vedno je strmel v daljavo. Nekaj velikega in ponosnega je bilo na tej pokrajini. Sam in vse njegove skrbi so se mu zazdele majhne in nepomembne.

Spomnil se je nečesa iz svojih otroških let. Če je takrat bral, da je izkušnjavec peljal Jezusa na visok hrib in mu je pokazal vse veličastvo sveta, tedaj je bil vedno mnenja, da sta oba stala na tem vrhu... In izgovarjal je te stare besede: Vse to ti dam, če predme padeš in me moliš.

Hipoma se mu je zazdelo, kakor da je v zadnjih dneh na njega samega prišla taka izkušnja. Ali ga ni peljal izkušnjavec na visok hrib in mu pokazal vso krasoto in moč bogastva? »Zamolči, kar si storil slabega,« mu je šepetal, in vse to ti bom dal.« Ko je Gudmund to premišljeval, ga je kar nekoliko prevzelo zadovoljstvo. »Saj sem vendar odgovoril, ne,« jo rekel. In takoj je razumel, za kaj je šlo. Če bi molčal, ali ne bi bil za vse življenje obsojen, da mora moliti izkušnjavca? Postal bi strahopetnež, suženj bogastva. Ne-prestano bi ležala nad njim bojazen pred odkritjem. Nikdar več se ne bi počutil svobodnega moža.

Božič v gozdu.

(Konec.)

»Neumnost, gospod! Urno zložite Peterčkove nedeljske nogavice in čeveljčke v košarico in pridite k meni, toda sami!«

In že je z dolgimi koraki dalje. Zopet vrsta visokih dreves, potem zid. In sedaj pride. Otroku, ki se je pred ženskim glasom popolnoma zaril v ogrtačo, bije srce. Ker zdaj hrešče in stržejo in godrnjajo vrata. Toda ta spi. Skozi sivo kamenje naprej, ma- in lučka posveti in odpre se širok prostor, iz njega pa jima udari nasproti dobrodejna toplota in prijeten vonj. Krasno, veliko božično drevo in podstavek iz mahu in kamena in pod njim čudo čudovito, ki radostno vznemiri otrokovo srce.

Spusti jo na tla. Dolg Kaliban* stoji pred svojim gospodom in ga gleda kot pes, ki skoroda ugane vsako kretinjo. Dva lista papirja poplše hišni in grajski gospodar z velikimi, urnimi potezami.

»Ako moreš dospeti še pred osmo uro, Martin!«

Urno zgine sluga in mimo sebe spusti v sobo gospo s Peterčkovimi nogavicami.

»No, gospa, kako se počutite kot častna dama?«

Zena se ogorčeno zasuče in ploha grobo nerazumljivih besedi spremlja otroka v salon, ki ima dovolj prostora v globoki oknovi vdolbini in kjer more deklica kljub mnogemu nagovarjanju — ker so baje polne bodice — obuti Peterčkove nogavice. Deklica ni zdaj nič bolj elegantna. Drži kot pribito, da Peterčkove nogavice preveč ti-

šče in so nepotrebne in zbadajo same od sebe.

Poraja se težko vprašanje. »Gospa, kaj znate skuhati?«

Vžigalica zagori in že plapola pod samovarjem moder plamenček. Gospa zna kuhati raznovrstne stvari: cvrtje iz moke in ono iz jajec; toda najbolj priporoča dober gost močnik kot najboljši v vseh težkih življenskih prilikah za velike in male. Pri besedi »velike« malce upogne koleno, nato odide in kmalu zunaj zazlapola ogenj.

Iz rujave rute, ki so jo dali brž zračiti na prosto, se izlušči drobna drobena deklica v modri žametni gladki oblecki s starinskimi čipkami okrog vitkega vratka. Toda, naj bi bila oblečena kakorkoli, vsakdo bi videl samo valujoče bledezlate kodre, ki so se usipali po obeh straneh obraza.

»Če boš tako delala, dušica, kot so tvoje kite, potem bo prav. Zdaj skoro dobiš skodelico čaja.«

Toda deklica noče ničesar. Na bledih licih gore rdeče lise in oči v hrepenenju žare. Ah, prišla je v pravo kraljestvo Jezusčkovu; tu pod drevesom je nekaj tako neverjetno lepega! In vsa vesela steče v debelih sivih nogavicah tjakaj. Toda grof jo zadrži. »Dušica, za trenutek dobro zapri oči.«

Tu stoji mogoče prvokrat v svojem revnem malenkostnem življenju v pričakovanju blažen otrok. In vendar je že od nekdanj naravnost lil nanjo ves blagoslov tako visoko razvite industrije otroških igrač. In zdaj zvone prvih božičnih zvonovi vsi obenem v njenem srcu, oči stiska krčevito skupaj, da ji še drobni rokici zlezeta v pest. Vžigalica prasne in nežno prijeten vonj po vosku napolni prostor. Odprí oči! Tu stoji drevo v soju deseterih sveč, kajti drugega okrasja ni na njem. In pod njim trepeče v nežnem rdečem sijaju čudežno delo. Jaslice, toda ne hlev, iz sivoga kamenja, razvalina grada, s kamnito ploščo kot streho, vse razpoke ima zatlačene z mahom. In pod rubinasto rdečo šipo, ki leži položena nad kamenje v rožni svetlobi od zgoraj svete osebe. Iz barvasiega voska so jih izdelale presrečne umetnikove roke. Glebok vzdih začudenjal

»Jezusček! Ali tako leži moj bratec na maminih rokah v srebrni rakvi?«

Pod ročno lučjo sedi namreč tako nežno in ljubko na posteljici iz svilenomelkega osatovega puha Marija z otrokom na rokah. Spi, okrogli rožni obrazek si pritiska na grudi in z eno roko drži kot nežno zibelkino zaveso svoje rumene mehke lase preko spečega otroka. Čez oba se sklanja z izrazom osrečujoče ljubezni in zveste skrbljivosti Jožef. Po stezici, ki vodi preko mahu in sivih lišajev gori h odprtini, romata deček in raztrgano dekletce. Izza pregradice gledata siv voščen osliček in krepka, široka rdečka.

Deklica kleči pred krasotami na tleh in strmi, strmi. Zada za njo gleda dolgi Thorsteiner z enakim otroškimi veseljem na svoje deko.

»Še angeljski zbor bi moral biti poleg, pa mi ni šlo prav po volji s tem pernatim ljudstvom. Kje pa jim poganjajo krila?«

»Ali si ti napravil?«

»Vidiš, pravzaprav velika potrata časa. Toda nekaj mora dobiti človek za Božič. Zadnja leta ni bilo nič, same velika bo-

žična revščina, ki je ni mogoče naslikati niti na največjo steno ne. Zdaj pa sem gospodar in vendar ne bom eigansko umazan sam sebi. In glej, to mi je delo dobro, otrok sveta tudi leži v razvalini.«

Že brenči samovar. »O, pusti me tukaj, vedno in vedno moram gledati v Marijo,« šepče otrok in praznuje, klečeč na stari volneni preprogi najprisrčnejši Božič. Gospodar se je zleknil po tleh v vsej svoji gorostasni dolgosti s kadečo se skodelico čaja poleg sebe: praslika udobja. Ko deklica tako čepi, padajo ji bleščeči lasje skoro na tla; komolca opira na kolena in gleda, komaj da se zmeni za čašico s čajem.

V vedno enakem žitju še ni doživela takšnega dne tako čudapolnega in tako dolgega kot bi ne hotel nikdar nehati. V resnici je šele sedem in ko grof pogleda na uro, računai, če se še posreči prehiteti slabo novice z dobrim obvestilom. Pač komaj,

»Ti, Haro, za koga si napravil to?«

»No, zase in za svoje otroke.«

»Saj jih vendar nimaš in ti jih tudi treba ni.«

»Tako, ni mi jih treba?«

»Poglej lepo Marijo; ako pridejo otroci, pa ropotajo in se vsega dotikajo; in ko odidejo, ima ljuba kravica gotovo samo troje nog.«

»Meniš li, da ne bi mogel držati družali v redu?« in iztegne dolgo, spoštovanje obujajočo desnico.

»Ni ti treba otrok.« Pol boječe, pol kljubujoče mu pove to.

»Tebe bom imel samo še eno uro, dušica!«

Prišla je senea preko božičnega veselja.

»Še eno uro, potem pa upam, da bo tukaj tvoj oče, tvoj ljubi atek.«

Deklica se zdrzne in tenka temna guba ji zasenči čelo: »Ti si poslal ponj.«

»V strbelh se radi tebe.«

»O, zdaj bo hud kot nikoli tako! In potem poreče, kar pravi zmiraj, »Vedno mi delaš samo bolesti in skrbi, mala ubožica!«

»Ne, tega ne bo več rekel. Zdaj ga boš razveselila, Dušica! Kak si pač našla prave besede.«

»Res?«

»Prave besede, ki moremo z njimi povedati, kar doživljamo.«

»Jeli to morda zato, ker si mi dal pravo ime? O, povej mi, da mi je ime Dušica; toda samo, če mene ne bo zraven, mu povej to. O, ti si pametnejši kot vsi drugi: povej mi brž, ali ve Marija že zdaj, ko drži otročička na ljubih rokah in ga pokriva s svojimi lasmi — ako bom jaz imela otroke, napravim tudi tako, da hudobni ljudje niti nontri ne bodo mogli pogledati, — ali ve, kaj se bo zgodilo z otrokom?«

»Ne, tega ne ve nobena mamica.«

»Moja tudi ni, sicer bi me bila vzela s seboj. In potem zraste in ga ljudje žalijo. In, ali je res, da je morala stati poleg in gledati, kako ga ubijajo?«

»Dušica, pridi sem, ne jokaj! Preveč si doživela danes.«

Začudeno ga pogleda s plavinimi očmi, po ozkih licih še polzijo solze.

»Ja, ali ti ne jočeš, ako misliš na to?«

Čisto tiho je v veliki sobi, samo v drevesu šumi, kapljica voska kane na tla in sveče, ki tako hitro dogoré, se že nagibajo.

* Človek, orjak, ki ima samo živalske lastnosti sloveške narave.

Otrok čaka odgovora. Notri strmi v rožni soj in na spečo Marijo in na tako sladko počivajoče detece. Tista tihota vlada, ki je tako redka v našem hlastajočem in dirajočem svetu, polnem dobrih in slabih del. Ona tihota, ki našo dušo pretvarja v harfo, da v njej odmevajo zvoki večnosti. In vedno trdneje in trdneje se plete zlata vez iz nebeških vrat v kristalnem gozdu. In nosi grof v sebi umetniško dušo, ki misli v slikah in zvokih, gleda v duhu pred seboj zopet krasno cesto, ki pelje proti nebeškim vratom in Dušica gre pred njim s solničnim venčkom na glavi, in tam stoji v zlatem žaru nebeška očetova hiša, ki ima zanj počubo za vedno izgubljene domačije. In pred njo v najkрасnejši sliki ki nam jo je naslikal njegov sin o božji ljubezni, oče, ki gleda na svojega trudnega, z grehi omadeževanega in na domotožju bolnega, izgubljenega sina. Globok vzdih dvigne široke prsi in ko se utrga iz njih, je njegova duša odposlala prvo strelico svojega hrepenenja po večnem domu.

In zdaj vstopi ženska, ki je skuhala kadeži se močnik in ga prinaša v pisani skledici; Dušica si posili samo par žličic. Preveč je prihrumelo danes nad njeno malo srcece.

»Vzemí me v naročje, rada bi še gledala v jaslice.«

Kratek čas še gledajo velike rujave oči v ugašajoče žarenje, pa se zapro, sanje zagrnejo Dušico v svoj pisani plašč.

Prav od daleč zveni v njeno pisano sliko dobro znani glas: »Moja mala, moja mala revica, kdo bi ti bil to prisodil!«

»Atek,« šepče Dušica... In potem brzijo sanje z Dušico zopet mimo mnogo čudnovatih bregov, dokler ne pristanejo ob sivem jutranjem obrežju.

Zene in dekleta. Skrbite za čistost, poštenost in vernost svoje hiše. Sedaj ob novem letu se bodo vsiljevali v vaše hiše brezverski in protiverski časopisi — zlasti Domovina in Kmetijski list, dalje »Jutro« in »Slovenski Narod«. Kjerkoli po hišah skozi več let čitajo te liste, se naseli surovost, verska mlačnost in brezvernost. Zalostne skušnjenje dovolj uče. Zato storite svojo dolžnost, ki Vas veže tudi v vesti.

To in ono.

Življenje naših izseljencev v Argentini. Kot svarilen opomin onim, ki se izseljujejo v Argentinijo, naj velja poročilo dveh naših izseljencev, ki sta iskala zasluzka v tem kraju. Prvi piše, da se potrebujejo delovne moči samo pri poljedelstvu. Izseljenci, ki iščejo zasluzka drugod, padejo radno v največjo bedo. Znati se mora vohče španski jezik; za tehnične stroke se zahteva še francoščina in angleščina. Kdor nima priporočilnega pisma na gotovo podjetje, naj ne hodi v Argentinijo. — Drugi izseljenec poroča, da je kljub pripravljenosti prevzeti vsako delo, čakal zaposlenja sedem tednov. Končno je bil sprjet v tvornici mesnih izdelkov 40 km daleč od Buenos Airesa. Delovni čas traja od jutra do večera. Plača majhna, izplačevanje neredno.

Prvi mesec je čakal 17 dni na izplačilo zasluzka. Neki delavec istega podjetja je ostal dva mesca brez plače. Ko je zapretel, da ustavi delo, ga je dal odstraniti poslovodja po policijskem organu s pripombo, naj vpraša čez 14 dni po plači. Izseljencev je v Argentiniji ogramno. Mnogi skrbe samo za to, da se čimprej vrnejo v domovino. Tudi v Argentiniji se pripravljaja nov zakon, ki hoče omejiti priseljevanje samo na poljske delavce.

Modri mož umrl.

V Novem Jorku je umrl pred kratkim kapitan Franc Walter, ki je bil več let kot »modri mož« ena največjih privlačnosti v znanem cirkusu Barnum. Ko so ga secirali, so videli, da ni bila modra samo koža, temveč tudi možgani, srce in vsi drugi organi. Pravijo, da je bil zato ves moder, ker se je pred 40 leti v Avstraliji zastrupil; delal je tam v rudnikih kot inženir.

Novoroški hoteli.

V Novem Jorku zidajo sedaj 20 novih hotelov, ki bodo imeli 5000 sob in okoli 15.000 postelj. Stali bodo 55 milijonov dolarjev = 20 milijard kron. Vseh hotelov bo potem v Novem Jorku 300.

Prodajalec amuletov. Amuleto imenujemo obeske in druge take stvari, ki nas varujejo boleznim, smrti, ran itd. Ko je armada turškega paše Derviša oblegala mesto Batum ob Črnem morju, se je pojavil nekoč v taboru neke vrste mohamedanski menih; z ognjevitvo zgovornostjo je slikal vojakom veselje, ki jih čaka v nebesih, zraven jim je pa prav na skrivnem prodajal amulete in sicer za drag denar. Paša Derviš je govore rad poslušal, saj so vzbujale vojake k hrabrosti; ni se mu pa dopadlo, da je menih prodajal amulete. Poklical ga je k sebi. »Poslušaj me, brat moj,« ga je nagovoril. »Božja milost in Mohamedova priprošnja sta me obvarovali doslej smrti in sovražnih krogel. Sedaj se mo pa polasča slutnja, da bom v prvi bitki padel ali pa da bom smrtno ranjen. Slišal sem pa, da imaš amulete, čudovite moči. Rekli so mi, da nebenega vojaka, ki je kupil amulet od tebe, sovražna krogla niti oprasnila ni. Rad bi bil pomirjen in te vprašam, če imaš morebiti tudi zame kakšen tak amulet.« Menih je pritrnil, zahteval je pa dva-tisoč piastrov za čudotvorno sredstvo. Paša mu jih je takoj odštel, menihu so se oči kar svetile. Vzel je amulet iz ovoja in mu ga je izročil. »Sedaj pa, dragi moj prijatelj,« reče paša, »mi še pokaži, kako moram amulet nositi, da ga napačno ne obesim in da ne zgubi tako svojih moči.« »To je čisto enostavno,« reče menih, »naredi takole!« In dejal si je vrstico, na kateri je visel obesek, okoli vratu. »Tako,« pravi nato paša Derviš, »sedaj pa stopi par korakov nazaj v onile kot. Poskusil bom tvoj amulet, če je dober.« Vzel je revolver in govoril naprej: »Če ti krogla iz tega revolverja ne bo nič naredila, bo denar tvoj. Če te pa ranim ali usmrtim, si pa sam kriv.« Na kolena je padel menih, dvignil roke in prosil je: »Nikar ne streljaj, paša, nikar!« »Kaj? Ti se bojiš? Pa imaš amulet na vratu!« Menih je obesek odtrgal, ga

vrgel proč in prosil odpuščanja. »Vidiš, ti malopridnež ti, kako grdo si goljufal uboge vojake! Odpustil ti bom in te spustil, a daj moraš vojakom ves denar nazaj, ki si jim ga zvižno izvil. Če ne, boš pa takoj obesil!« Menih je dobro vedel, da paša ne razume nobene šale in v desetih minutah so imeli vojaki svoj denar nazaj.

Kako hitro lako beremo.

V zadnjih časih so napravili več poskusov, kako hitro človek lahko bere. Čuditi se moramo in ne moremo verjeti, da lahko v eni minuti mirno preberemo 500 besedi, včasih celo 800 besedi. To je pa toliko kot 60 vrstic srednje dolžine. Na eno črko prideta samo dve stotinki sekunde. Seve ta hipek ne zadostuje, da obliko črke natančno spoznamo, jo kar nekako uganemo. Oko besedam bliskovito hitro sledi, on gib očesa traja samo eno petdesetinko sekunde. Če vznemirljivo beremo, pomagamo očesu tudi s premikanjem glave, ki mu sledi. Navadno se vidi, kakor bi bil v knjigo zatopljen bravec popolnoma miren. Pa ni tako. Očesno mišičje deluje neprestano. Pogled plane na začetne črke v vrstici, zagrabí sosednje, a jih ne vidi razločno, plane bolj na sredo itd. To se ponovi štirikrat do šestkrat, kakor je pač vrsta dolga. Že pred koncem vrstice se obrne oko že na začetek prihodnje vrstice, in tako naprej, uro za uro, stran za stranjo. V stotinki sekunde lahko zagrabimo več besedi naenkrat; v petstotinki sekunde še lahko pravilno beremo besedo, obstoječo iz sedmih črk.

Dolgost ženskih las.

Neki gospod, ki je imel dosti časa, je izračunal, koliko kilometrov las nosi ženska na glavi, povprečno namreč. Svetil lasje so navadno bolj bujni in gosti kakor črni. Zenske, ki imajo črne lasje, nosijo na glavi dolžino 70 km, toliko kot je cesta od Ljubljane do Novega mesta; blondinke pa v zelo srečnih slučajih dosežejo 135 kilometrov, še enkrat toliko. Zračna črta od Ljubljane do Trsta znaša 73 kilometrov. Navadno se ženske niti ne zavedajo, kako daleč seže njih lasovje. Dočim je svetlih las več in so bolj bujni, so pa črni lasje močnejši. Svetel las se raztrga, če privežemo nanj 68 gramov, črni las pa nese lahko 113 gramov.

Gospodine! Rabite za peko vseh močnatih jedi edino vrhniški pečilni prašek, ki se rabi lahko povsod mesto sode, jelenove soli itd. S tem pečilnim praškom pečene močnate jedi so boljše kot s kvasom pečene, ker ne povzročajo napenjanja. Posebno se priporočajo za bolnike, ker so jake lahko prebavljive. Vrhniški pečilni prašek izdeluje »Lekarna pri angelu varhu na Vrhniki« in se od tam tudi naroča vsaka količina. — Ista lekarna izdeluje tudi aromatično železno tinkturo, ki je od zdravnikov priznana kot najboljšo sredstvo proti bledici, slabokrvnosti, slabi prebavi in oslabelosti vsake vrste. Prekaša vsako železno vino, ker ne kvira zob in je izvrstnega okusa ter jo pijejo z najboljšim uspehom odrasli in otroci. Pol-litrska steklenica stane 20 Din (80 K). — Naredite potem dopisnice na lekarno pri angelu varhu na Vrhniki in se Vam vse obratno odposljal

Veselo novo leto

ZELI FRANC LOTRIČ, gostilna »RATITOVEC«, Čebulca pri Železnikih. 8298

Vesele božične praznike in srečno novo leto

ŽELI VSEM SVOJIM CENJENIM ODJEMALCEM
tvrdka ANTON KUŠLAN, Ljubljana,
Karlovaška cesta št. 34.

VESELO NOVO LETO

želi vsem cenj. odjemalcem KOLINSKA TOVAR-
NA KAVNIH PRIMESI, Ljubljana. 8020

Imaš ti solnčne pege, zajedavce, nabore, ogerce?

Uporabljaljaj Elza obrazno pomado!

Ali želiš imeti lep vrat, obraz in roke?

Uporabljaljaj Elza obrazno pomado!

Ali so ti roke in obraz občutljivi v zimi in vetru?

Uporabljaljaj Elza lilijno-mlečno milo!

Ali želiš imeti kožo belo, mehko, čisto in zdravo?

Uporabljaljaj Elza lilijno-mlečno milo!

Ali se točiš na izpadanju las, prhuta in osivelosti?

Uporabljaljaj Elza pomado za rast las!

Ali želiš bujne mehke in lepe lase?

Uporabljaljaj Elza pomado za rast las!

Ali hočeš biti in ostati lep?
Ali hočeš biti povsod rad vi-
den? Ali hočeš, da te veseli
tvoja slika v zrcalu? Poskusi
prave Fellerjeve ELZA-prepa-
rate in kmalu boš rekel tudi ti
kakor vsi:

To je ono pravo!

Išči v vseh poslovnica samo prave ELZA-
preparate od lekarnarja Feller. Če naročiš narav-
nost, te stane s pakovanjem in poštnino -- če
se pošlje denar naprej ali po povzetju --

2 vel. porcel. lončka Elza obrazne pomade 25 Din
2 vel. porc. lončka Elza pomade za rast las 25 Din
4 velikj kosi Elza lilijnega mlečnega mila 40 Din

Različno: Lilijno mleko 10 Din; brkomaz 4
dinarje; najfinejši Hega-puder Dr. Klugerja v vel.
originalnih skatljah 25 din; najfinejši zobni prašek
„Hlega“ v patent-dozah 15 din; puder za dame v
vrečicah 4 dinarje; zobni prašek v skatljah 4 Din,
v vrečicah po 3 din; sachet (dišava) za perilo 4
dinarje; šampon za lase 2.50 din; rumenilo za
obraz 12 pismov 20 din; najfinejše parfeme od
20 din dalje; cvet za lase 25 din; Elza-katranovo
milo 6 din. -- Za različne predmete se pakovanje
in poštnina računa posebej.

Na te cene se računa še 10 odst. doplačila.
-- Naročilna pisma je adresirati na: EUGEN V.
FELLER, STUBICA DONJA Elzatrč 16, Hrvatsko

1924

Telefon št. 137.

Srečno novo leto

želi vsem svojim naročnikom, posebno
kmetijskim zadrugam in konsumnim društvom

Gospodarska zveza Ljubljana.

Podružnice: Celje -- Novo mesto -- Raduljica.

Bezojavi: Gospodarska, Ljubljana.

1924

1924

Vesele božične praznike in srečno novo leto

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem tvrdka

„Jugometalija“

splošna kovinarska industrija, prej: Kotlarska zadruga
v Ljubljani, Koledvorska ulica 18.

1924

Vabilo

na

redni občni zbor

Delavskega konsumnega društva r. z. z o. z.
v Ljubljani

ki se bo vršil v ZADRUŽNIH PROSTORIH v Ljubljani, KONGRESNI TRG 2
v ponedeljek 7. januarja 1924 ob pol 10 uri dopoldne.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za čas od 1. julija 1922 do 30. junija 1923.
3. Prememba pravil.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Določitev nagrade nadzorstvu.
6. Slučajnosti.

OPOMBA: § 63 zadr. pravil se glasi: „Člani zadruge se udeležijo občnega zbora po poobla-
ščencih, izvoljenih v smislu § 57 na skupščini krajevnih skupin. Vsak pooblaščenec ima 1 glas.“
V slučaju, da bi bil redni občni zbor nesklepčen, se vrši pol ure pozneje izredni občni zbor
s točkami 1., 3. in 6. dnevnega reda.

ZA NAČELSTVO:

Dr. A. GOSAR, načelnik. -- Mihael MOŠKERC, podnačelnik. -- Anton KRALJ. -- Fran KREM-
ŽAR. -- Ivanka KOSEC, odborniki. -- Alojzij KOČMUR, ravnatelj.

ZA NADZORSTVO:

Rudolf STRNAD, predsednik. -- Ignacij ZAPLOTNIK, Ivan KRVINA, Josip PIRC, Fran CVEK,
Liza CERKOVNIK, nadzorniki.

Najboljše manufakturno blago kupite pri

Oblačilnici za Slovenijo r. z. z o. z. v Ljubljani

Centralno skladišče v palači Vzajemne posojilnice na Miklošičevi
cesti nasproti knjigarne Bamberg.

Podružnica za prodajo na drobno se nahajeta v Stritarjevi ulici 5 in
na Dunajski cesti 29. Telefon 550.

Kdor kupi slabo blago, plača dvakrat; kdor kupi dobro, ima dvakratni dobiček!

Velika izbira!

Samo prvovrstni tekstilni izdelki!

Odbit napad. Slavni mojster violine je bil povabljen v bogato hišo na obed. Gospodinja ga vpraša, če je prinesel tudi violino s seboj. Nakar mojster odvrne: »Moja violina ne je.«

Kratek slog. Pred bitko pri Trafalgaru l. 1805 je izdal slavni angleški admiral Nelson na mostvo sledečo kratko dnevno povelje: Anglija pričakuje, da bo vsak mož naredil svojo dolžnost. — On jo je naredil do skrajnosti, padel je v bitki.

Veselo novo leto

vsem cenjenim odjemalcem.

F. DOLENC, Kranj
in podružnici Kranj, Gorice

Turdka FRAN BILCI
trgovina s poljedelskimi stroji
Ljubljana, Martinove ceste.
Vsem cenjenim odjemalcem
srečno novo leto 1924

Upokojenega duhovnika

ki je zmožen opravljati sv. mašo, iščemo za nelo podružnico na Dolciškem, ki je zelo oddaljena od larnе cerkve. Pogodl po dogovoru. — Naslov v upravnistvu »Domoljuba« pod štey. 8057.

STROJ za izdelovanje dvorazrezane cementne STRESNE OPEKE prodam. Več povedo v gostilni »pri Figarju«, Grouplje. 8064

PILE in RAŠPE

Izvrstno popravlja **IVAN FIGAR**, pilarski mojster, Ljubljana, HRENOVA ulica 19. — **ZAMENJAM** tudi stare za nove. 8063

Oglejte si najnovejše
ŠIVALNE STROJE
EXCELLA

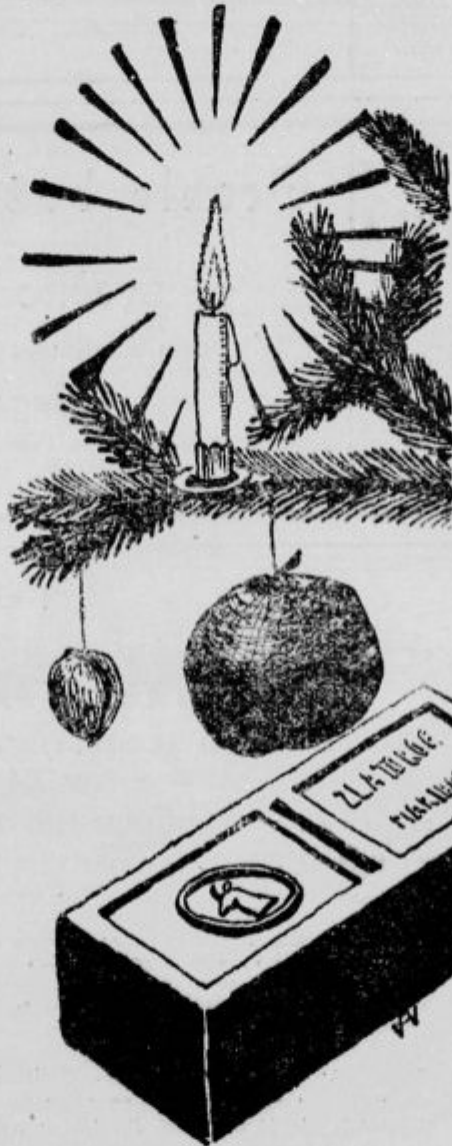
Najcenejši stroji
Izborno nemško blago
10 let jamstva

Za Božič in Novo leto
še 10% popusta

J. GOREC, Ljubljana
V palači Ljublj. kreditne banke

Hranilnica in posojilnica v Slovenjgradcu namerava prodati **hišo v Slovenjgradcu.** — svojo — Pripravna je za obrtnika ali gostilničarja. Pripada pol orala posestva (travniki in njiva). Cena po dogovoru. Več v urad. prostorih vsak ponedeljek dop.

»ZLATOROG« POD BOŽIČNIM DREVESEM

je najlepše darilo!

Le zaradi dobrega blaga

PO NAJNIZJIH CENAH za moške in ženske obleke se Vam trgovina **IVAN STROJANSEK** (Zvon pri Škofiji), Ljubljana, Počučarjev trg št. 3, najtopteje priporoča. — Ne zamudite prilike in prepričajte se! 8049

Pozor! Naznanjam cenj. občinstvu, da kupujem vsch vrst

kože divjačine

kakor: kune, lisice, vidre, dilurja, jazbeca, divje in domače mačke, divjih in domačih zajcev, krlov, polhov itd. dalje tudi svinjske kože. — Vse po najvišjih dnevnih cenah.

Jernej Vombergar,
CERKLJE štey. 30, pri Kranju.

Namen vsakega je,
KUPITI

oblačilno blago

kakor: KONTENINO, PORHATE, CAJGE za ženske in moške obleke, SUKNO in sploh vso MANUFAKTURO tam, kjer je vse to najcenejše. To dosežete, če kupite vse to v prenovljeni trgovini

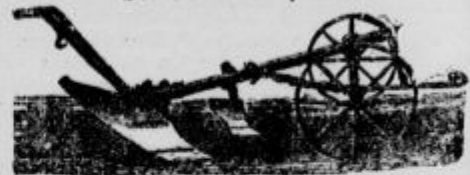
KODRIČ & POTOKAR

poleg trga, pri zmojskem (mesarskem mostu), pred »štengcami«.

POSKUSITE IN PREPRICALI SE BOSTE!

Ferdinand Smola

gen. zast. tovarne **Melichar-Umrath-Bäcker**
SV. JURIJ ob J. Zel.

Največja zaloga raznovrstnih okopalnikov, plugov, bran, plantaž, sejalnih strojev itd.
ZNIZANE CENE!

Združene opekarne d. d. v Ljubljani

naznanjajo, da

so preselile svojo pisarno

iz dosedanjih lokalov (Prešernova ulica 3, prostori F. P. Vidic & Komp.) v nove prostore na

Miklošičevo cesto 13, vhod iz ulice.

Našim cenj. odjemalcem priporočamo svojo prvovrstno strešno in zidno opeko.

Združene opekarne d. d.

BRINJE laško in bosansko, se zopet dobi pri **FRAN POGACNIK**, Ljubljana, Dunajska cesta štev. 36. 7804

200 kron na dan lahko vsak zasluži doma v svojem kraju, kdor hoče moje izdelke prodajati. Pošljite mi za pojasnilo znamko za odgovor in svoj natančen naslov. — **JOSIP BATIC**, LITVIJA. 6733

Ceni občinstvu se najtopleje priporočam za vsa **MIZARSKA DELA**. **TOMO JEGLIČ**, splošno mizarstvo, Kamna gora štev. 4, Trebnje — Dolenjsko. 7842

Lisičje in vse druge kože divjačine kupuje v vsaki množini celo leto **D. ZDRAVIC**, trgovina usnja, LJUBLJANA, Florijanska ulica štev. 9.

POZORI

Gospodarji in gospodinje!

NE KUPUJTE MANIFAKTURNEGA BLAGA pri takozvanih fličerjih, kateri vam vsiljujejo blago po hišah — temveč pridite v **TREBNJE** k trdkri

IVAN A. GROSEK

PREJ PLEVNIK in ŠERAK

trgovina z meš. blagom in dež. pridelki. Glavna zaloga tobaka in soli

in prepričali se boste, da kupite NAJCENEJE: **SIKNO** za moške in ženske — volneno **BLAGO** — **PARHENT** za bluze, krila in perilo — pisano in riavo **KONTENINO** — svilene, volnene in delenaste rute, **HLACEVINO** in **ZAMET** za hlače. **SLADKOR** — **KAVA** — **SOL** — **PETROLEJ** — **OLJE** in druge vsakdanje potrebščine po najnižji ceni. — **SIFE** za okna v vseh velikostih vedno v zalogil

LEKARNA G. BAKARČIČ

Ljubljana, Karlovska cesta 2
PRIPROČA:

KINA-VINO z železom — sveže **RIBJE OLJE** — **KAPLJICE** proti krču — **KRIDAL**, nov železnati preparat izbornega okusa — **STYRAL**, mazilo proti arbelci — **PROTINSKI FLUID** — **REDILNI PRASEK** za živino — **FLUID** za konje — kostno **MOKO** za živino — domače **MAZILLO** ter veliko salogo **TOALETNIH SREDSTEV**: mila, dišave, krema, puder, razne ustne vode. — Homeopatična zdravila. — **NAROCILA** po pošti se rešujejo točno.

Po ču

dativo nizkih cenah kupite letos volneno blago

za ženske in sukno za moške obleke, kakor tudi vse drugo

manufakturno robo v veletrgovini **H. Stermechl**, Celje. Trgovci en gros-cena. Radi vslošnega pomanjkanja denarja treba povsod štediti ter se dolžnost vsakega, da se volje v Celje in poskusi enkrat kupiti v veletrgovini **H. Stermechl**.

Čisto zastonj

ne, ampak po izredno nizkih cenah dobite vse vrste sukna, hlačevin, žameta, barbenta, flanele, klota, platna, trikotaje, jopic, pletov, ogrinjalk, nogavic, prvovrstnih nahrbtnikov v vseh velikostih (domač izdelek) in najrazličnejše drugo blago

V **NOVOOTVORJENI TRGOVINI** »**DANICA**«, **Majzelj & Rajšelj**, LJUBLJANA :: Turjaški trg štev. 1 (bivša »Preskrbovalnica«).

Samo dobro, solidno blago. :: Postrežba točna. Cene konkurenčne. Istotam se dobi **USNJE** vseh vrst po najnižjih cenah. — Vsek si naj ogledal — Nikdo ni prišeljen kupiti. Na drobno! 6860 Na debelo!

Denar za Božič

prihranite, če kupite za obleke **OSTANKE MOŠKEGA** in **ŽENSKEGA BLAGA** pod lastno ceno pri: **LENASI & GERKMAN**, Ljubljana

HARMONIKE znamke **DRAVA** so najboljše ter prekašajo vse dose-danje izdelke, posebno drage »Lubasovae«. Cene: 3 vrstne, 2 krat uglašene Din 2200.— 3 vrstne, 3 krat uglašene Din 2500.— 4 vrstne, 2 krat uglašene Din 2600.— 4 vrstne, 3 krat uglašene Din 3000.— Glasovirni akardeon Din 4500.— Preporučite sel — Naročajo se pri: **M. A. MUSIČ**, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6. 7844

Na veliko in malo! **najboljše šivalne stroje Gritzner** Priporočamo za rodbinsko in obrtno rabo, potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje. — Edino pri: **Josip Petelinc**, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

BRINOVO OLJE

KUPUJE po najvišjih dnevnih cenah v vsaki množini drogerija **A. KANC**, Ljubljana, Židovska ulica štev. 1. 7472

Kunstek & Pleterški LJUBLJANA — **VODNIKOV TRG 5**, Podružnica v Novem mestu

priporoča svojo veliko zalogo **usnja in čevljarskih potrebščin** na drobno in debelo.

Mlinske KAMNE

iz lastnega kamnoloma v Ortnoku, zelo trde in zrnatega kremenca, posebno priporočljive za koruzo, oves in zmes, kakor tudi umetne, bele in zmesne kamne, nadalje mlinske stroje ter vse ostale mlinske potrebščine in gomilna jermena nudi po najnižjih dnevnih cenah trdka

ČADEŽ & BRCAR - Ljubljana, KOLODVORSKA ULICA 35.

Kupujem vsakovrstne surove kože po najvišjih dnevnih cenah **Prodajam usnje** od najfinejših do najnavadnejših vrst **Sprejemam** v obdelavo vsakovrstne surove kože po zmernih cenah. **ANDREJ OMERZA** trgovina z usnjem in surovimi kožami **LUKOVICA** pri **KAMNIKU**.

MESTNA HRANILNICA KOČEVSKA

edini pupilarno varni denarni zavod na ozemlju okrajnih sodišč Velike Lašče, Ribnica, Kočevje **obrestuje hranilne vloge po**

6% (šest od sto)

brez vsakega odbitka davka in brez odpovedi.

Stanje vlog nad 40,000.000 R.

Kdor hoče denar dobro nalagati, naj vloži pri nas! Tu je varno in plodonosno.

Poroč. prstani
Double verižice
S.enske ure
Budilke
Zerne ure
Ubani

Najstarejša trgovina ur. zlatinice in
srebrnice **F. ČUDEN**
LJUBLJANA 22, Pre. ernova 1

**Bronaste zvonove
vliva**

najceneje in z do-
bavnim roko u do
2 do 5 mesecev

Zvonarna in livarna
St. Vid nad Ljubljano

MODROCI vseh vrst

fermodroci po 1700.— kron, vrhni afrik po 1600
kron, fini Himnati po 3600.— kron. LEPA ZIMA po
160.— kron kg dalje.

**NAJBOLJSE BLAGO NA IZBIRO in DOBRO
DELO** vedno v zalogi. **OGLEJTE SI!**

Se priporoča

RUDOLF SEVER

specialna zalogi tapetniških izdelkov, Ljubljana,
Gospodarska cesta št. 6.

Miši, podgane, stenice, ščurki

in vsa golezna mora poginuti ako uporabljate moja najboljša
preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim
in skanim mišim Din. 750, za podgane Din. 750, za ščurke
Din. 750, za stenice Din. 750, uničev. moljev Din. 800, proti
mrčesom Din. 750, mastilo proti ušem pri ljudeh in pri
čivini Din. 400, za uši v obleki in perilu Din. 750, tinkt.
proti mrčesu na sadju in na zelenjavi Din. 750, proti
mrčesom Din. 750.

Preprodajalci dobe popust Pošilja po povzetju
Zavod za ekspedicijo: ARTES, kem. laboratorij
M. JÜNKER, Petrinjska ul. 3, Zagreb 1.

Ceno češko perje!

1 kg sivega škulj. 65 D. polbel.
80 Din, belega 90 D. boljšega,
100 in 120 D. mehkega kot puh
150 Din in 180 Din, najboljša
vrsta 225 Din. Pošilja prosto carine proti
povzetju od 200 Din višje prosto poštalno,
Zamena in vrnitev dovoljena. Vzorec za-
stouj. Depisi le na **Benedikt Sachset, Lobez**
št. 159 pri Piznu, Češka. Poštni paketi iz
Češke v Jugoslavijo rabijo okoli 14 dni.

5. 1. DECEMBROM SEM OTVORIL
v lastni hiši na JESENICAH št. 24

trgovino s kolonialnim blagom
in DEŽELNIMI PRIDELKI — Za obilen obisk
se priporočam **IVAN POLJŠAK.**

„Administrator“

d. z o. z.,

Ljubljana, Miklošičeva c. 28.

Sestavlja prošnje na vse oblasti. — Po-
sreduje posojila in kupčije z denarnimi
zavodi. — Preskrbuje dijakom stanovanja.

Nečudnja »SKOFOVA« vinsko klet, Pred Sko-
fijo 1 otvorena. — Iščijo se fina pristna VINA!

Jugoslovanski kreditni zavod

v LJUBLJANI, Marijin trg št. 8
registrovana zadruga z omejeno zavezo

sprejema vloge **7%** obresti brez od-
na knjižice in bitka rentnega
plača čistih in invalidskega
davka. Za večje in stalne vloge kakor tudi
vloge v tekočem računu obrestovanje po
dogovoru. — Podeljuje kratkoročne trgov-
ske in personalne kredite najkulantneje.

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG

d. d. v Ljubljani

prodaja

premog slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogov-
nikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja
in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno Ia čehoslo-
vaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški
premog, črni premog in brokete:

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani,
Miklošičeva cesta št. 15./II.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 57.

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000

Podružnice: Djakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled. Interesna skupnost z Gospo-
darsko banko d. d. v Novem Sadu.

Da je trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize
sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod
najugodnejšimi pogoji. Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.